

Компания ▶ 23
Държавата не е готова за биогоривата

Ще съдим ДФ Земеделие за неизплатени субсидии, каза Гено Генов, управител на Трейд ООД Добрич

Интервю ▶ 19

Пазарът на труда ще зависи от работодателя

▶ **Светла Стоева**, мениджър Ключови клиенти и продажби на ДжобТайгър

Инвеститор ▶ 12
Ръст на нетния лихвен доход при публичните банки

Общата печалба на трезорите през 2009 г. се понижава с 22.5%

Инвеститор ▶ 13
БГ Агро излезе на 6 млн. лв. печалба

Това е 392% ръст на годишна база. Дъщерното дружество БГ Агро Земеделска Компания ЕООД е донесло 4.7 млн. лв. от тях

News in English ▶ 11

цена 1.50 лева

pari.bg
Пари

Понеделник

1 февруари 2010, брой 20 (4831)

USD/BGN: 1.40042

▲ +0.24%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.39660

▼ -0.24%

Българска народна банка

Sofix: 435.50

▲ +0.34%

Българска фондова борса

BG40: 117.67

▲ +0.29%

Българска фондова борса

НЯМА КУПУВАЧИ НА ТЪРГОВЕТЕ ЗА ИМОТИ

750 апартамента, вили, фабрики, магазини, офиси и хотели са обявени за продажба на търг. Купувачи за имотите с необслужвани ипотечни кредити обаче липсват, каза **Георги Дичев**, председател на Камарата на частните съдебни изпълнители. Банките няма да дирижират имотния пазар през 2010 г., показва проучване на в. Пари ▶ 4-5

Инвеститор ▶ 12

Настроения на БФБ

Коментар ▶ 2

Посоката е вярна, но ходовете са грешни

Реформата в болничния сектор, която започва от днес, е необходима, но подходът е грешен. Около това мнение се обединяват все повече участници в този болезнен процес

Новини ▶ 7

Оптимизъм за икономиката ни след сигнали отвън

Външната среда за българската икономика се подобрява и това вече започна да се отразява по линия на износа, коментира Георги Прохаски

Партньори ▶ 8-9

С 40% по-високи квоти на превозите с Турция

Постигнахме сериозно увеличение на разрешителните за товарни автомобилни превози „празен-пълнен“ с 40% и на разрешителните за товарни превози към трети страни със 100%, съобщи министър Александър Цветков

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш
Каспър Ростед

Германската химическа и козметична група Henkel отчете печалба от 1.08 млрд. EUR през миналата година, което е повишение от 39% спрямо 2008 г. Производителят на перилни препарат Персил очаква 2010 г. да бъде също толкова добра за него, колкото и 2009 г. Печалбата на подразделение то за перилни препарати скочи с 18% до 530 млн. EUR за миналата година.

Губещ
Йордан Стайков

Министърът на земеделието и храните Мирослав Найденов е уволнил проф. Йордан Стайков от поста изпълнителен директор на Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури. Причината е в буксуването на рибарската програма, по която трябва да бъдат усвоени около 80 млн. EUR до 2013 г. На този етап няма почти никакво движение по приема и одобряването на проектите за европейски субсидии.

Мнения

► Кредитирането се отпущва след лятото, взетите заеми ще се увеличават, а икономиката ще се раздвижи, това ни обясняват всички банкери. Въпросът обаче е дали това е реално. Редно е не само да се надяваме, а да вземем някаква роля и да помогнем на този процес. Тук е мястото на държавата, която трябва да активизира всичките си сили и да привлече повече инвестиции.

Любомира Кирилова

► Много е интересно как ще се разрази кредитирането. Банките ще затыгат коланите при отпускането на заеми, а безработицата от своя страна също ще расте, защото ще има нови фалити на фирми. При спадащи доходи и по-строги мерки за одобрение на клиентите как ще има повишено кредитиране?

Ивайло Бисеров

pari.bg Топ 3

1 Няма фонд, който може да издържи на толкова рано пенсиониране. Възрастта за пенсиониране трябва да се увеличи, казва Даниела Петкова, изп. директор на ПОК Доверие.

2 Заветната цел еврозона избликна на хоризонта. Заради гърците приемането ни в ERM II ще се отложи.

3 Втори финансист с екзотични идеи за борда ще съветва Борисов.

Коментар

Посоката на здравната реформа е вярна, ходовете са грешни

Светлана Желева,
szheleva@pari.bg

Посоката на реформата в болничния сектор, която се случва от днес, 1 февруари, е правилна, но ходът е погрешен. Около това мнение се обединяват все повече участници в този болезнен процес. Показва го неволно и здравният министър, който отиде в Ардино и не закри болницата, както се очакваше. Защото има работещи и неработещи лечебни заведения, а не малки и големи. И ако трябва промяна, тя не може да се прилага по един и същ начин към всички болници. Явно беше необходим и малък отлагателен период, в който да се подготвят новите структури, за да е преходът плавен.

За да се закрие една болница, трябва да има изградени центрове за спешна и извънболнична помощ. За ДКЦ не е толкова трудно, тъй като те и в момента съществуват. Но за истинска спешна помощ са необходими специалисти и апаратура, коментира тези дни началникът на ВМА ген. Стоян Тонев. Аритметиката показва, че тези 243 лекари, които искат да работят в спешните кабинети, няма как да се влеят във всичките 28 центъра на спешна помощ и да подсилат 200 други кабинети. Пада се по 1 лекар, което е несериозно, като се има предвид напливът от пациенти към този вид услуга. Прав е ген. Тонев и за още нещо: къде са кметове и депутати да обясняват в тази люта зима смисъла на започващата реформа? Честно ли е да оставят министър

Нанев и заместникът му Валерий Митрев сами да убеждават наляво и надясно гражданите? И местна власт, и народни избраници се крият, за да не губят рейтинг. Защото мерките са непопулярни.

Несериозно е обаче в хода на таква мащабно реструктуриране почти на всички здравни фронтове - болничен сектор, здравни фондове, спешна помощ, финансиране, да се тиражират за пореден път новини за използване на няколко хеликоптера. Още повече че става дума за летателни машини на военното министерство, които ще се ползват общо още от здравеопазването и МВР. Идеята е, когато има спешен случай, на който не може да се отзове линейка, хеликоптерът, който е най-близо до населеното място, да реагира. Добро като хрумване, но не сме Гърция, която разчита на този начин на транспортиране

на пациент заради многобройните си острови в Средиземно море.

Лошото е, че се очертават и още проблеми - например в лекарствената политика. Предлагаме си Комисията по позитивния лекарствен списък да намалява неограничено нивата на запла-

щане на лекарствените продукти независимо за лечение на какво заболяване са предназначени. Това създава възможностите за корупция, тъй като става възможно две лекарства за едно и също заболяване да се заплащат едното на 25%, а другото 100%, без да е ясно защо. От юни 2009 г. здравната каса не публикува месечни-

те си разходи за лекарства. Няма и прогноза за очакваните разходи за 2010 г. За съжаление трябваше да дойде кризата, за да реструктурираме болничната помощ и да променим финансирането на системата. Това можехме да сторим още преди 8 години и тогава щеше да бъде по-безболезнено.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg;
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп АД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802;
e-mail: lapostolova@pari.bg
ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Стефан НЕДЕЛЧЕВ
4395802;
e-mail: snedelchev@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851;
e-mail: satanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
1 зам. главен редактор
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
Зам. главен редактор
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
Нюз редактор
Димитър ДЖЕНЕВ - 4395846
Отговорен редактор
Евгени ГАВРИЛОВ - 4395845
ИНВЕСТИТОР
Мирослав ИВАНОВ - 4395867
МЕЖДУНАРОДНИ ПАЗАРИ
Биляна ВАЧЕВА - 4395866

БИЗНЕС
Мила КИСЬОВА - 4395863
МОЯТ БИЗНЕС
Светлана ЖЕЛЕВА - 4395871
НЕДВИЖИМИ ИМОТИ
Красимира ЯНЕВА - 4395863
УИКЕНД
Боряна НИКОЛАЕВА - 4395857
ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891,
факс 4395826

КОРЕСПОНДЕНТИ
Бургас
Евгения ЖОРДЖЕВА - 0884 987 487
Велико Търново
Емилия ГУГОВА - 062/6776 54
Плевен
Ангел АТАНАСОВ - 0887 810 542
Пловдив
Михаил ВАНЧЕВ - 0889 623 679
Русе
Румен НИКОЛАЕВ - 0888 748 218

Стара Загора
Сашка ПАНАЙОТОВА - 0883 342 119
Добрич
Мария ДОБРЕВА - 0888 148 060
Перник
Мария ВАСИЛЕВА - 0888 213 804
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
Дарина ДИМОВА - 439 5840
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

” Благоприличието свършва, когато БСП и ДПС започнат да говорят за дефицити

► **Мартин Димитров**, председател на СДС

Число на деня

5.7

► процента е ръстът на щатската икономика за четвъртото тримесечие на 2009 г. Дори най-големите оптимисти, които очакваха между 4 и 4.6% скок на БВП, не познаха

Коментар

ГМО мутанти или нормално земеделие

Дали в България ще се отглеждат генномодифицирани чудовища, или ще се развива нормално земеделие? Това е принципният въпрос, по който трябва да вземе решение българското правителство. Екоминистър Нона Караджова се кълнеше, че няма да допусне мутантите в страната. Това обаче, което се случва с поправките в Закона за ГМО, е твърде обезпокоително. Защото под предлог, че се изпълняват някакви нареждания на ЕК за синхронизиране с еврозаконодателството, лобитата на ГМО завземат много сериозни позиции.

Светлана Трифоновска
strifonovska@pari.bg

” **Екоминистрството отказва да се самосезира заради незаконно отглеждане на ГМО култури**

Стигна се дотам, че на едно от съвместните заседания на комисииите по земеделие и околна среда привържениците на мутантите изразиха притеснение, че ако се оставят буферните зони около Натура от 30 км, няма да има земя, където да се отглеждат ГМО?! Това е красноречиво доказателство, че зад т. нар. синхронизиране нетърпеливо и хищно напират ГМО лобита. И още по-зле, че депутатите прокарават техни интереси. Доказателство е, че законотворците не правят опит да се възползват от правните вратички, които общността дава като

защита. Защото Брюксел настоява за премахване на пълната забрана, но няма против забраните точка по точка. Именно това е тънката юридическа уловка, от която се възползва цялата общност.

Точно това е пролуката, чрез която ние, вместо да защитим земята си от мутантите, даваме шанс на ГМО привържениците. Показателно е, че депутатите отказаха да върнат в новия проект 30 км буферна зона около терените на Натура 2000. Мълчат и за предложената от Зелените поправка, която засяга собствениците на

земя. Според нея този, който иска да отглежда ГМО, изрично трябва да получи съгласието на собствениците, както и на съседите си, с нотариална заверка.

Противниците на ГМО заплашиха, че ще сезират ЕК за липсата на публичност в правенето на закона. Към тях категорично се присъединиха членовете на един от най-мощните земеделски съюзи - Националната асоциация на зърнопроизводителите. Вероятно зелените няма да си замълчат и за това, че в България незаконно се отглеждат ГМО картофи,

зърнени култури, че се правят опити с горски растения в Северна България, а екоминистрството отказва да се самосезира.

Добрата новина е, че някои ГМО лобита излязоха на светло. Това са лидерите на Асоциацията на земеделските производители и най-вече секретарят Ивайло Тодоров. В открито писмо те афишираха желанието си да бъдат конкурентоспособни земеделци, отглеждайки ГМО продукция. Сега поне вече знаем кой се опитва да ни пробута мутанти.

Традиция

► Над 6 хил. кукери се събраха на 19-ия международен фестивал на маскарадните игри Сурва 2010 в Перник. Тази година участниците бяха от България, Франция, Италия, Гърция, Сърбия, Македония и дори Китай

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

pari.bg реплики

► **Надявах се, че това е първото правителство,** което няма да ни лъже, но се разочаровах. Тъкмо реших, че наистина има нужда от увеличение на възрастта или стажа за пенсия, и чувам от социалния министър, че ще махат таваните на пенсиите?! Не е ли по-разумно да се направи ножица между минималната и максималната пенсия, например 1:5. Първо трябва да се помисли как живеем и какви здравни услуги ползваме, за да доживеем да работим до 65 години. Друго, което ме вълнува, е защо се позволява на пенсионерите да работят - нека

работят, но свой бизнес, а не на държавна работа. Получава се така, че пенсионерите са на работа, а на младите се плащат помощи за безработни.

Бояджиева

► **Катастрофално неудачният проект Бургас - Александрополис,** от който България почти нищо не печели, а само ще си унищожи природата, трябва категорично да се спре! Петролът само ще минава през нашата страна. Това не е енергиен, а транспортен проект! Печелят Русия и Гърция, а за нас остават трохите.

Камен Шипков

Твоята лична банка

**Райфайзен
БАНК**

Когато си на върха.
Ние сме до теб.

Raiffeisen

Банките не искат да дирижират имотния пазар

Няма да има масови търгове на ипотекирани жилища

Какво ще стане с цените на недвижимите имоти през тази година, е въпрос, който си задава почти всеки българин. От имотния бранш предположиха, че банките ще дирижират пазара. Дали е така обаче? Проучване на в. Пари показва, че финансовите институции у нас са гъвкави, но ще си останат консервативни. Те не желаят да придобиват имоти и да се превръщат в брокери, като се опитват да ги продадат. Затова срив в цените, подпомаган от банките, няма да има. Обяснението е просто - не само обеднените собственици на имоти, но и финансовите институции ще бъдат губещи.

Отстъпки

Банките дават гратисни периоди, намаляват вноската на 50%, но отказват да изземват имоти и да ги продават на търг чрез съдия-изпълнител, коментира за в. Пари изпълнителният директор на консултантската компания КредитЦентър Тихомир Тошев. Според

него не може да се очаква масово пускане на ипотекирани жилища от банките на търг. Обяснението, което се дава в случая и от консултантите, и от съдебните изпълнители, и от банкерите, е, че в този случай финансовите институции губят пари. Причината е, че през 2007 и 2008 г. цените на имотите бяха завишени, а банките щедро даваха заеми с обезпечение имот. Сега обаче цените паднаха и трезорите ще реализират жилищата на по-ниска цена от отпуснатия заем. След това бившият собственик ще трябва да продължи да си погасява заема, но как, след като вече е стигнал дъното и е загубил дома си?

Така че банките нямат желание да дирижират пазара на недвижими имоти у нас. Някои банкери са за по-просторни процедури при продажба на имоти, които банките им са придобили заради лоши ипотеките. Те обаче все още не искат да организират аукциони, на които да продават апарта-

менти, вили, хотели и т.н., каквато например е практиката в САЩ.

През 2009 г. има ръст на необслужваните ипотечни заеми, но бум все още няма, твърдят банкерите. По-проблемни са лошите потребителски кредити, а не ипотечните. Това е свързано и с народопсихологията на българина, който ще търпи лишения само и само да не си загуби дома. Някоя банка обаче не разкрива точния брой на проблемните ипотечни кредити, които има.

Вторична ипотека

Всъщност у нас тихо съществува вторичен пазар на ипотеките. При него купувачът придобива ипотекирано жилище, като изплаща кредита на банката на продавача със свой ипотечен заем. Според брокери на имоти по-изгодно е закъсалият собственик сам да пристъпи към продажба, защото така загубите му ще са по-малки. Ако обаче ипотекираният иска да се отърве бързо от проблемното си жилище например, трябва да предложи атрактивна цена. Освен това кризата направи купувачите по-претенциозни и те търсят качествени жилища, с добро изложение, удобен транспорт и т.н.

Красимира Янева
Радослава Димитрова

▶ За банките е неизгодно да отнемат ипотекирани имоти. Прогнозирианият срив, се състои

Интервю Георги Дичев, председател на Камарата на частните съдебни изпълнители

Липсват купувачи за проблемните имоти

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Абсурдно е банката да стане собственик и да прехвърля собствеността

▶ **Господин Дичев, отчитате ли някакъв ръст на имотите, които се обявяват на търг?**

- Няма по-голям брой на имотите, обявени за публична продажба, въпреки че делата при нас са се увеличили. За

2009 г. имаме 110 000 новообразувани дела, но имайте предвид, че те са от всякакъв тип. Сравнено с 2008 г., когато са били само 70 000, ръстът е 57%, но това е общият им брой при съдебните изпълнители. Нормално е да има увеличение на ипотечните дела, но като цяло банките не изнасят толкова много имоти. Гражданските съдилища отчитат увеличен

брой на изпълнителните листове, но от тях 30-40% са на банки, а другите са на фирми, граждани и т.н.

▶ **В момента колко обяви за търгове на недвижими имоти има?**

- 750 са обявите за апартаменти, вили, фабрики, магазини, офиси, хотели.

▶ **Каква част от тези обяви не успяват да се пласират на първия търг и отиват на втори?**

- Нямаме такава статистика, но наблюденията ми показват, че не е много голям процентът на извършените продажби. Обикновено много рядко имот се продава на първа продажба. Първо, заради кризата няма купувачи. Второ, началната цена често е висока. При отпускането на кредита имотът е бил оценен високо и е получен голям

заем, който сега банката иска да си покрие с парите от търга. При втората продажба началната цена е с 20% по-ниска от тази при първия търг. След втората публична продажба, ако имотът няма купувач, може да се поиска определяне на нова начална цена. Твърде често банките искат отново по-висока цена, въпреки че пазарната логика сочи, че цената трябва да е по-ниска. Така си играем на продажби на нереални цени. Разбирам и банките, и длъжниците. Не знам дали не е по-лошо и за банките да имат такава политика. По-добре да покрият дълга на 60-70%, отколкото да не го покрият, а дългът си расте всеки ден заради лихвите.

▶ **Можел ли да се каже, че банките сами си навиха капан, защото голямото кредитиране**

доведе до ръст в цените на имотите, а сега хората не могат да си изплащат заемите и при търгове банките не могат да си покрият отпуснатите пари?

- Това е пресилено. Още преди кризата виждахме, че оценките на имотите бяха завишени. Това е проблем с оценителите, с които банките работят. Процентно не са чак толкова много делата за недвижими имоти. Освен това банките са много гъвкави и разсрочват задълженията. Дори имах случай за много голям имот, обявен на търг от мен като съдебен изпълнител, в който банката беше получила частично плащане и изтегли имота от продажба. По закон може да спре продажбата по всяко време. Да, но хората, които следят обявите за търговете, си мислят, че съдебният из-

пълнител е направил нещо съмнително. В такива случаи ние само уведомяваме страните по делото и съдят праща съобщение, че продажбата е спряна.

▶ **Има ли идеите банките сами да продават придобитите ипотекирани имоти. Вашият коментар?**

- Това не съответства на нашето законодателство. Ипотеката не създава собственост, а привилегия на кредитора да обезпечи едно свое задължение. Има вариант, който се прилага от заложните къщи. При него се прехвърля собствеността на тях с опция за обратно изкупуване от кредитора. Абсурдно е банката да стане собственик и после да прехвърля собствеността.

Красимира Янева

направяван от финансовите институции, няма да
СНИМКИ БОБИ ТОШЕВ

Коментар

Не можем да сме брокери на жилища

Левон Хампарцумян,
гл. изпълнителен директор
на УниКредит Булбанк

” **Строителните предприемачи трябва да обявят добри цени**

Пазарът на имоти ще се раздвижи, когато купувачите решат, че цените, които им се предлагат, са атрактивни. Важно е през тази година строителните предприемачи да посрещнат предизвикателствата на пазара и да обявят добри цени. Това ще е решаващо за сектора на недвижимите имоти.

Банките не може да влязат в ролята на предприемачи. Тяхната отговорност е да подсилят кредитиране. Ще имат принос за раздвижването на тази част от икономиката, но той ще бъде слаб.

Лошите ипотечни кредити все още са на ниски нива. В повечето случаи даваме възможност на клиентите да изплатят кредитите си, а не бързаме да им отнемем жилищата.

Ако клиентите са платежоспособни, през тази година ще има ръст на ипотечните кредити. Но той няма да надмине нивата от 2008 г.

Мнение

Има възможност да се опрости процедурата

Тази година няма да има нищо ново в банковото предлагане по отношение на ипотеките. Ако се променят правилата, посоката трябва да е към опростяване, защото в момента процедурата по продажба на ипотекан имот е тежка.

Има възможност да се оптимизира процедурата. Един от начините е вторичен пазар на ипотеките. При него необслужвана ипотеката се изкупува от друг клиент, който изплаща заема. Тази процедура се предлага в много страни.

Петър Андронов,
главен изпълнителен
директор на СИБАНК

” **Ипотечните кредити ще са сред най-предлаганите банкови продукти тази година**

Ако имаме клиент с финансови затруднения да обслужва ипотеката си в даден момент, но очаква да получи допълнителни приходи, тогава предоговаряме кредита. На нас тези имоти не ни трябват, по-важно е да се обслужват кредитите.

В настоящия момент пазарът на ипотекан имоти е блокиран, защото няма достатъчно интерес от наддавачи. Очакването ми обаче е, че тази година ипотечните кредити ще са основното перо на банковите продукти и ще са сред най-предлаганите.

Блиц Емил Вучков, директор Продуктова и пазарна политика в МКБ Юнионбанк

Търсим друго решение, а не бърза продажба

Чистотата на портфейла ни е два пъти по-добра от средната при конкурентите ни

► **Господин Вучков какво е мнението ви за продажбата на ипотекан жилища без търг?**

- Има клиенти, които изпитват затруднения в обслужването на кредитите си и са готови да продадат жилището си. Нямаме никакви пречки това да става, дори се случва банката да отпусне кредит на купувача, ако той е със стабилни доходи.

► **Колко време можда задържите необслужван кредит по ипотекан имот, без да го отнемете?**

- Индивидуално е при всеки клиент. Банката винаги първо се опитва да намери решение с клиента, никога не се пристъпва веднага към продажба. Може да се направи реструктуриране на задължението, като например да се удължи срокът му, да се даде гратисен период или др.

► **Колко лоши кредити по ипотеките на недвижими имоти имате?**

- Можем не без задоволство да отчетем, че по данни към края на миналата година при нас те са над 2 пъти под средното ниво за банковия сектор. С други думи, чистотата на нашия портфейл от ипотечни заеми е два пъти по-добра от средната за нашите конкуренти.

► **Ипотеките, които са необслужвани и са пуснати на търг, продават ли се на първи и втори търг, или продажбата им се проточва във времето?**

- Зависи от имота. Купува-

чите вече подхождат доста избирателно при покупката на жилища и по-некачествените жилища, с лоша инфраструктура и други дефекти, които в миналото не бяха проблем, сега се продават по-трудно. За щастие МКБ Юнионбанк винаги е била избирателна в имотите, които финансира, и нямаме такива проблеми, от които произлизат и ниските просрочия.

► **Какво правите с ипотеките, които не успяват да продадете?**

- Всеки имот може да бъде продаден, просто, както казва един мой приятел, „трябва да си намери цената“.

Радослава Димитрова

Новият Opel

Сега ти си героя!

Посрещни една нова звезда: новият Opel Astra. Привлекателните му форми са магнит за прожекторите. Революционните му технологии ще смят околните. Качи се в новия Opel Astra и усети какво е да си истинска звезда.

Време е за екшън!

FlexRide технология за управление

AFL адаптивни предни светлини

Ергономични спортни седалки

www.opel.bg

Комбиниран разход на гориво: 4.2 – 7.5 л/100 км.
Емисии на CO₂ (комбинирани): 109 – 176 г/км.

Wir leben Autos.

Илиян Михов идва след влизането ни в ЕRM II

Финансистът Кольо Парамов е новият съветник на премиера по икономическите въпроси

Готвеният за вицепремиер икономист Илиян Михов в интервю за Панорама по БНТ заяви, че кандидатурата му се замразява до влизането на България в ЕRM II. Това решение е било съгласувано с премиера Бойко Борисов, потвърди Михов.

Критиките, които ми бяха отправени от Иван Костов, че искам да променям борда, създават несигурност в държавата и изпращат негативни сигнали в Европа, а това може да отдалечи България от най-важната й цел в момента - влизането в чакалнята на еврозоната, каза Михов. Той категорично отхвърли някога да е коментирал промяната на валутния борд и уточни, че от Синята коалиция са преобърнали тезата му. По думите му именно паричният съвет е един от основните пилони на макро-

икономическа стабилност у нас. Аз съм оптимист за развитието на България, допълни бъдещият вицепремиер.

Ново попълнение

Финансист с екзотични виждания за валутния борд влиза в екипа на премиера Бойко Борисов. След отлагането на назначаването на Илиян Михов за вицепремиер се разбра, че Кольо Парамов е назначен за съветник на Борисов. Това потвърди за в. Пари самият Парамов и уточни, че назначението му е в сила още от 25 януари. Той допълни, че все още няма точно определен ресор. Парамов каза да коментира всякакви подробности около назначаването си, както и дали поддържа още тезата си, че левът е силно надценен. Запазването на валутния борд е най-важната задача

► Моето влизане в кабинета на Борисов е като експерт, който да изготви дългосрочна програма за развитието на България, каза макроикономистът Илиян Михов

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

на правителството, категорично заяви Парамов. От пресслужбата на Министерския съвет отказаха да коментират назначението. По неофициална информация той ще съветва Борисов по икономически въпроси. Преди време в интервю Парамов прогнозира, че ще влезем в еврозоната след 2013 г.

Реакции

Назначаването на Парамов се приема с резерви сред икономистите и финансистите у нас, тъй като той е известен с коментарите си, че левът е силно надценен спрямо еврото. Неведнъж Парамов е коментирал, че реалният му курс би трябвало да е 3.50-3.60 лв. за EUR. Необяснимо е подоб-

но назначение на човек, за който излезе досие от ДС, коментира Иван Костов, съпредседател на Синята коалиция.

Кольо Парамов беше главен ревизор на БНБ по време на най-големия финансов и икономически крах на България, но явно Бойко Борисов не знае за тези подробности, допълни

Визитка Кой е Кольо Парамов

► Кольо Парамов е роден през 1954 г. в Стара Загора. Завършил е икономическа география и философия в СУ Св. Климент Охридски и МИО в УНСС. Той е бил ревизор на БНБ през 1998 г. и депутат от БСП в 36-ото народно събрание. През последните години се занимава с финансови консултации, най-вече в строителството. Бил е свързан с Държавна сигурност. Женен с две деца.

Костов. По-интересното е, че именно Иван Костов като премиер е уволнил Парамов от БНБ. Финансистът е бил отстранен от централната банка, тъй като остро е разкритиковал няколко операции на тогавашния подуправител на БНБ Мартин Заимов, които са донесли огромни загуби.

Билиана Вачева

Лошите кредити стигнаха 13.64%

Неодитираната печалба на банковата система е 780 млн. лв.

В края на 2009 г. лошите кредити са се увеличили, показват данните на Българската народна банка. Според статистиката на централния трезор в края на миналата година делът им е 13.64% от общата сума на brutните кредити в системата. Тези данни са добри в сравнение с прогнозите на централната банка, ръководена от Иван Искров, за увеличаване на дела им до 16%.

Просрочия

Кредитите с просрочие над 90 дни, които се класифицират като лоши, са 6.42%, показват данните на Българската народна банка. Благодарение на антициклическата политика на трезора са запазени добрите нива на

класифицираните кредити с провизии, посочват от БНБ. Според статистиката нивото им е 83%. Този фактор генерира допълнителна защита от кредитен риск в системата, обясняват от централната банка.

Кредитиране

Фирмените заеми са с годишен растеж от 0.8 млрд. лв., или с 2.6%. Вземанията от кредитни институции през 2009 г. са нараснали с 9.7%, или с 0.7 млрд. лв. Brutните кредити и аванси са 59.9 млрд. лв., от тях 54.7% са заеми на корпоративни клиенти, а 31.2% са експозиции на дребно.

Brutните кредити в системата се увеличават с 2.9 млрд. лв. за една година. Това е ръст от 5.1%. Заемите на населението се увеличават с 1.3 млрд. лв. При тях се наблюдава повишаване на темпа - 7.5%. Потребителските и жилищ-

► Иван Искров

но-ипотечните кредити се увеличават с еднакви по размер обеми, показват данните на Българската народна банка.

Депозитите в банковата система са 60.8 млрд. лв. През 2009 г. влоговете на граждани и домакинства се увеличават с 2.7 млрд. лв.

Печалба

Неодитираната печалба на банковата система е 780 млн. лв., посочват от БНБ. Тя е по-ниска спрямо де-

кември 2008 г., но осигурява допълнителен ресурс за подкрепа на капитала, посочват от централния трезор. На нейна база се гарантира възвръщаемост на активите на системата на нива над средните за повечето банкови системи в ЕС, допълват те. Ликвидността е 21.90%, а активите на банковия сектор към края на декември са 70.9 млрд. лв. Това е растеж от 1.9% спрямо 2008 г.

Радослава Димитрова

Дебют Начало на банковите преводи в евро

От днес всички банки и техните клиенти ще могат да се разплащат с евро в цялата страна, съобщиха от оператора на националната платежна система БИСЕРА - Банкерсвиз АД. Новата система - БИСЕРА 7 - ще позволява да се изпълняват банкови преводи до 50 хил. EUR, и то в рамките на същия работен ден. На практика това ще става по аналог на текущата схема за изпълнение на левови преводи през БИСЕРА 6. Новата система е изградена на принципите на единната европейска платежна зона SEPA, уточняват от Банкерсвиз АД. Целта е българската банкова система да се модернизира и да се интегрира в синхрон с европейската.

Билиана Вачева | pari.bg

НАП

Под 400 млн. лв. е невърнатият ДДС

Под 400 млн. лв. е невърстаненият ДДС към края на миналата година, казаха за в. Пари от

► Красимир Стефанов

Националната агенция за приходите. От приходната агенция за изпълнителен директор Красимир Стефанов уточни, че заради кризата през последните месеци исканията за възстановяване на данъчен кредит са се увеличили, както и опитите за източване на хазната. При подадено искане за връщане на ДДС процедурите са следните: на коректните данъкоплатци данъкът се връща веднага, за останалите започват ревизии. От Националната агенция за приходи-те обясниха, че средно между 10 и 20% от подадените искания за възстановяване на данъчен кредит са от некоректни данъкоплатци. Според депутата от Коалиция за България Румен Овчаров невърнатият ДДС на фирмите е близо 800 млн. лв.

Билиана Вачева | pari.bg

2.6

► процента са се повишили корпоративните кредити за 2009 г.

60.8

► млрд. лв. са депозитите в банковата система

Оптимизъм за икономиката ни след добрите сигнали ОТВЪН

Усвояването на еврофондовете буксува, предупреждават от ЦИР

През третото и четвъртото тримесечие на 2010 г. очакваният слаб ръст на брутният вътрешен продукт на България ще бъде достатъчен, за да може икономиката ни да завърши годината с ръст от 0.5 до 1%. Това е прогнозата на Центъра за икономическо развитие. Тя е по-оптимистична от най-новите очаквания на правителството за 0.3% ръст на БВП за 2010 г.

Изплуване

Външната среда за българската икономика се подобрява и това вече започна да се отразява по линия на износа, коментира Георги Прохаски, председател на ЦИР. По-съществено тази тенденция ще се усети у нас от пролетта - лятото на 2010 г. Великобритания вече обяви, че за последното тримесечие на 2009 г. брутният й вътрешен продукт нараства с 0.3%. В петък стана ясно,

че американската икономика излиза от рецесията, като отчете изненадващо висок ръст на БВП от 5.7% за последното тримесечие на 2009 г.

България също ще се представи по-добре през четвъртото тримесечие, смятат от ЦИР. Икономиката ни ще се свие с 5% при минус 5.8% през третото тримесечие, което беше най-лошото от началото на кризата. За цялата 2009 г. спадът на БВП ще е 5%, прогнозира от ЦИР.

Параметри

Има всички изгледи след силното свиване на притока на капиталовите потоци през 2009 г. да започне сравнително бързо възстановяване през 2010 г., смятат още от ЦИР. Нивата от 2007 и 2008 г. обаче няма да бъдат достигнати. Западните компании отново се насочвали към прехвърляне на мощности към страни и региони с пониски производствени разходи, каквато е България.

Цените ще растат слабо през 2010 г. главно под

► В началото на тази година спадът в промишлеността ще се свие, прогнозира от ЦИР

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

влияние на международните цени, които леко ще се покачат в условията на излизане от рецесия на водещите световни икономики. От 0.6% в края на 2009 г. инфлацията ще достигне 2.5-3% в края на 2010 г., са прогнозите

на ЦИР. Оттам смятат, че пазарът на труда вече върви към стабилизиране и вероятно ще достигне пикови стойности около 10% през зимата и пролетта на 2010 г. В макрорамката на бюджета е заложена 11.4% средногодишна инфлация.

Критики

Основен фактор през тази година да започне растеж ще е и усвояването на европейски средства, заяви Прохаски. До момента обаче не се наблюдава сериозна промяна в тази посока, не се е активизирало пускането на конкурси, не се е повишила усвояемостта на средствата, коментира той. През шестте месеца на управление кабинетът показа, че подготвя промени за по-добро управление на фондовете и сега вече е време да видим ефекта, допълни Прохаски. Според него, ако до средата на годината няма резултат, това ще е огромен негатив за управляващите.

От ЦИР критикуват правителството, че не е особено активно и в областта на приватизацията и концесионирането. Няма яснота ще се ликвидира ли забранителният списък от дружества с мажоритарно държавно участие, липсва и визия за важни сфери като здравеопазването и енергетиката, заяви Прохаски.

Мила Кисьова

Оферти Отварят цените за Тракия

На 4 февруари публично ще бъдат отворени ценовите оферти на фирмите и консорциумите, кандидатствали за строителството на лот 2 на АМ Тракия (участъкът Стара Загора - Нова Загора), каза министърът на регионалното развитие и благоустройството Росен Плевнелиев. По график строителството трябва да започне на 3 май.

К. Янева | pari.bg

Заем KfW отпуска 35 млн. EUR за общините

Германската банка за развитие KfW отпуска държавно гарантиран заем от 35 млн. EUR за финансиране на общинска инфраструктура. Съфинансирането от бюджета на регионалното министерство ще бъде 8.042 млн. EUR. Със средствата ще се финансират три обекта - корекция на река Русенски Лом в Русе, брегозащита в Западната промишлена зона на Силистра и брегозащита и укрепване на свлачища при нос Лакна в Поморие.

К. Янева | pari.bg

Искат земеделска банка заради европарите

Вносителите на агротехника по неволя кредитират фермери

По 10-50 млн. EUR стоят блокирани в складовете на най-големите фирми вносителки на земеделска техника, алармира Иван Попов, изп. директор на една от водещите компании за внос на модерна агротехника - Бултрекс. Поръчаната техника е за фермери, спечелили проекти по програмата за селските райони. В същото време банките по различни причини отказват да ги кредитират и производители не са в състояние да си купят техниката. Така ние, търговците, се оказваме буфер, на практика ние даваме земеделска техника на разсрочено плащане и губим двойно, каза Попов. Той обясни, че вносителите губят ежедневно хиляди левове заради огромните лихви по кредитите.

Фондът

Ситуацията става още по-лоша от факта, че в ДФ Земеделие се работи изключително бавно, каза Попов. В момента по мярката за модернизирани земеделските стопанства от програмата за селските райони се работи по подадени проекти през лятото

на миналата година. Това допълнително усложнява ситуацията на пазара, защото самите фермери не са наясно каква ще е съдбата на проектите им. Много от експертите във фонда са недостатъчно компетентни да одобряват тези проекти, в някои от случаите те дори не знаят за какво служат частите на машините, оплакват се фермери.

Факти

Създаване на институция или земеделска банка, която да гарантира финансирането на бенефициентите по програмата за селските райони, е едно от възможните решения на проблема, е мнението на бранша. В момента 82% от агротехниката в страната е стара. Средната възраст на тракторите и комбайните е 21 г. За да се справим с този проблем, е необходима национална политика като тази в Румъния и съседна Турция, каза Попов. В Румъния стартира кампания, която да стимулира стопаните да подновят техниката си. Там държавата ще изкупува стари трактори и комбайни за по 5 хил. EUR независимо в какво състояние са. В замяна на това обаче фермерите се задължават да подновят машините си паркове.

Светлана Трифоновска

БИЗНЕС ПРОГНОЗА

понеделник

вторник

сряда

четвъртък

петък

• изгодни лихви • без такса за разглеждане • дълъг гратисен период

Предстоят слънчеви дни!
Инвестирай!

ИНВЕСТИЦИОННИ
КРЕДИТИ

за малкия и среден бизнес
с подкрепата на Европейската Инвестиционна Банка

СИБАНК

02 93 99 176 | www.cibank.bg

Част от KBC group

Борисов и Ердоган стават моторите на Набуко

Две споразумения в енергийния сектор подписа българската делегация в Турция

Пари за газопровода Набуко има, трябва да действат. В този дух прозвуча посланието на премиера Бойко Борисов по време на двудневната му визита в Турция. Въпреки че Европейският съюз (ЕС) много декларативно постави този проект като приоритетна цел, той е безкрайно много забавен и не виждам реална работа по него, коментира Борисов. Той допълни, че с колежата си Ердоган са се разбрали отгук нататък да бъдат „моторите“ на Набуко. Преди визитата в Турция премиерът е разговарял с ръководителя на Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) и е получил уверението му, че има средства за газопровода, ако се стигне до реализацията му.

В проекта за газопровода наред с България и Турция съответно чрез компаниите Булгаргаз и Боташ участват румънската Трансгаз, австрийската OMV и унгарската МОЛ.

Коментар

Много е важно да се изчисти въпросът с ресурсната база за газопровода Набуко и Турция има много важна роля в това отношение, тъй като газът ще идва най-вече от Азербайджан. Това коментира пред БНР министърът на икономиката, енергетиката и туризма Трайчо Трайков след края на визитата в Турция. По думите му трябва да се уредят отношенията както между Турция и Азербайджан, така и между Азербайджан и Русия.

Енергетика

В Турция бяха подписани два документа в сферата на енергетиката - между двете министерства и между Булгаргаз и турската газова компания Боташ. В меморандума, подписан с турския енергиен министър, е постигнато споразумение за създаването на група, която да започне проучвания около някои инициативи в га-

► Премиерите на България и Турция разговаряха по актуални теми близо два часа

зовата сфера. Двете газови компании пък са подписали договор за реверсивност на връзката на съществуващ вече газопровод, т.е. да има възможност газът да тече както от север на юг, така и от юг на север в зависимост от конкретните нужди. Сред постигнатите договорености е и евентуалното българско участие в терминали за втечен природен газ на турското Егейско крайбрежие. Обсъждано е и създаването на нова междусистемна връзка, което е свързано с изграждане на нова тръба, така че в следващите 12 месеца работна група ще прецени дали и как може да се направи това.

Политика

В Турция премиерът имаше среща и с вселенския патриарх Вартоломей, който помоли Борисов за подкрепа на кандидатурата на Турция за членство в ЕС. Продължаваме да подкрепяме реформите в Турция и желанието ѝ за членство в ЕС, коментира министър-председателят по-късно. По време на визитата бе декларирано и че в отношенията между двете държави няма място за партия посредник, каза зам.-министърът на външните работи Марин Райков.

По отношение изплащането на компенсации за

тракийските бежанци турският премиер коментира, че двамата с колежата му Борисов са разисквали този въпрос, в момента той се разглежда по съдебен ред и Турция ще се съобрази с решението.

Тунджа

От турска страна поискаха да се предприемат стъпки за строителството на язовир на р. Тунджа, защото честите наводнения стават причина за смъртта на много хора и носят много материални щети. Към момента има само техническо решение, но не е уточнено как, кога и кой ще инвестира в проекта.

Турският премиер Ердоган обърна внимание и на въпроса с визите за България в контекста на развитието на туристическите връзки между страните. По думите му, ако има преференции за турски граждани, потокът на турски туристи значително ще се увеличи. За периода януари - септември Турция е била посетена от близо 1 млн. българи, а турските посещения за същия период са били около 140 хил. Облекчаването на визовия режим ще подпомогне и развитието на бизнес връзките между двете държави, коментираха наскоро пред в. Пари представители на турския бизнес.

Дарина Черкезова

С 40% повече за превозите

Превозвачи недоволни от все още действащите ограничения за горивото

Българските автомобилни компании, които извършват международни товарни превози, се оказаха за пореден път на различни позиции по повод договорените от транспортния министър Александър Цветков квоти за транзитни и двустранни превози с Турция. Цветков участва в края на миналата седмица в смесената българско-турска комисия по транспорт в Анкара. Комисията е обсъдила спорни въпроси и възможности за сътрудничество между двете страни в автомобилния, водния и въздушния транспорт.

Квоти

Постигнахме сериозно увеличение на разрешителните за товарни автомобилни превози „празен-пълнен“ с 40% и на разрешителните за товарни превози към трети страни със 100%, съобщиха транспортният министър Александър Цветков. Според него постигнатите договорености в областта на автомобилния транспорт ще отговорят в максимална степен на изискванията на българските превозвачи.

До 2009 г. нашите фирми разполагаха с 12 500 разрешителни годишно за пътуване на камионите празни към Турция, натоварването им с продукция там и обратното транспортиране през България за ЕС. Сега броят на тези разрешителни нараства на 17 хил. Разрешителните за превози към трети страни за нашите компании от 500 през 2009 г., сега са 1000.

За първи път от 15 проведени досега заседания на смесената комисия турската страна не е поставила свои искания насреща, а ни даде

това, което поискаме, коментира Миролуб Столарски, председател на УС на Българската асоциация на сдруженията в автомобилния транспорт. Известно е, че години наред се водеха спорове с турската страна за увеличаване на квотите за нашите автомобилни компании за различните видове превози между двете държави. Договорените сега разрешителни ще удовлетворят 80% от претенциите на българските фирми.

Опоненти

От Съюза на организациите в автомобилния транспорт (СОАТ) са недоволни, че упълномощен техен представител не е бил включен в смесената българско-турска комисия по транспорт, с което не са били защитени интересите им. Те настояват Турция да разреши наши фирми да товарят на техни пристанища и да пропускат камиони с повече от 500 л гориво на тяхна територия. По-голямото количество разрешителни за превози, с което се хвали българската страна, на практика обслужва интересите не на българския бизнес, а на турската икономика, коментира Красимир Лалов, член на УС на СОАТ. Според него турците печелят, защото така се осигурява превоз за продукцията от циментовите заводи на южната ни съседка за ЕС. Българският бизнес не печели от увеличението на разрешителните за трети страни, защото поскъпият маршрут е от ЕС до България, обясни Лалов.

Блокадите

Гърция е трябвало да представи в Европейската коми-

► Министър Александър Цветков преговори извоюваха

сия основанията за налагането на блокада по границата с България до петък, коментира транспортният министър Александър Цветков. Според него обаче едва ли южната ни съседка ще може да представи реален мотив за това, че е нарушила европейски правила. От своя страна всички български фирми, потърпевши от стачката на гръцките фермери, трябва да внесат справка за щетите до 3 февруари в кризисния щаб, съобщиха още Цветков.

Илиана Тончева

— 20 ГОДИНИ АПИС - СИЛАТА НА ИНФОРМАЦИЯТА

СЕМИНАР НА ТЕМА

ФИНАНСОВАТА 2010 ГОДИНА

счетоводство, одит, годишни финансови отчети

19.02.2010, зала „Св.София“ - Народно събрание

Можете да участвате и по Интернет в реално време!

Семинарът е безплатен за желаещите да се запознаят с новостите в информационните системи АПИС.

Регистрация на тел.: 02/ 988 35 41, 980 48 27, 981 97 88; www.apis.bg

Мобилните абонати с 14%

Срокът за регистрация на предплатените карти изтече вчера, проникването пада до 120%

С 14% по-малко са мобилните абонати у нас, след като на 31 януари изтече срокът за регистрация на предплатените SIM карти. Така покритието на мобилните услуги у нас ще намалее с около 20 процентни пункта, коментираха за в. Пари от Vivacom. В края на

миналата година проникването беше около 140%, а след вчера би трябвало да падне около 120%.

Статистика

Около 80% от всички 400 хил. предплатени карти на Vivacom са били регистрирани, коментираха от оператора. При Globul регистрираните карти на b-connect и Frog Mobile са общо 950 хил., или 52% от всички предплатени карти на оператора. От M-Tel обявиха, че ще публикуват

официална статистика за броя регистрирани карти в средата на седмицата.

В началото на януари личните си данни бяха предоставили около 880 хил. абонати, или близо 40% от всички потребители на Prima.

Изискване

В началото на годината операторите започнаха поетапно спиране на изходящите повиквания и съобщения на нерегистрираните предплатени карти. Крайният

КВОТИ с Турция

Цветков и зам.-министър Камен Кичев след тежки повече разрешителни за превозите ни с Турция

СНИМКА БОБИТОШЕВ

Договорено БМФ поема фериботни линии до Турция

► Параходство Български морски флот ще обслужва две фериботни линии, които ще се открият между България и Турция, съобщи транспортният министър Александър Цветков. Те ще са между Варна и Самсун и Варна и Зонгулдаг. За откриване-

то на тези линии са преговаряли Цветков и турският му колега Бинали Йълдъръм.

► Кирил Домусчиев, председател на УС на морския флот, потвърди интереса на параходството към фериботните връзки с Турция.

► България и Турция са договорили и откриването на въздушни линии между София, Пловдив, Варна и Бургас съответно с Анкара, Истанбул, Бурса и Измир.

ПО-МАЛКО

140

► процента бе проникването на мобилни услуги в България в края на 2009 г.

срок за регистрацията им беше 31 януари, след което се спират и входящите повиквания на останалите без регистрацията SIM карти. Потребителите обаче все пак запазват възможността

да не загубят номера си. Това може да стане, ако дадат личните си данни до периода на изтичане на валидността на картата, който обикновено е година след последното ѝ зареждане.

Спирането на мобилните карти стана факт заради промените в Закона за електронните съобщения и Решение на Комисията за регулиране на съобщенията, прието 3 месеца преди края на миналата година.

Христо Ласков

Брюксел поиска точна оценка на загубите ни от блокадата

Сертификат спасява фирмите от неустойки

Европейската комисия е поискала точна оценка на щетите за българската икономика от протестите на гръцките фермери, съобщи Министерството на външните работи. Министърът на икономиката Трайчо Трайков вече призова браншовите организации да съберат и да обобщат информацията за натрупаните загуби, както и да представят необходимите доказателства. Това трябва да стане до 3 февруари в ресорните министерства.

Изисквания

По възможност материалите трябва да бъдат на английски език. Те трябва да съдържат информация

кога е започнал проблемът, колко дълго продължава, кои гранични пунктове са били засегнати, кои други транспортни центрове (например пристанища) са били блокирани. Фирмите трябва да отбележат дали е било възможно отклоняване на трафика по други маршрути, както и да дадат оценка на икономическите загуби и пропуснати ползи, причинени от спада в трансграничната търговия като пряк резултат от блокадите, в сравнение със същия период на 2008 и 2009 г.

Сертификат

Фирмите, които имат загуби заради блокадата на българо-гръцката граница, може и да не получат обезщетения, но поне могат да си спестят плащането на неустойки заради неиз-

► Трайчо Трайков

пълнение или забавяне по търговски договори. Това може да стане чрез т.нар. сертификат за форсмажорни обстоятелства, който се издава от Българската търговско-промишлена палата (БТПП). Документът е с международна валидност и струва 200 лв. Данните на кризисния щаб са само претензии, те няма как да

се докажат лесно, е мнението на Цветан Симеонов, председател на БТПП. Само съдът може да признае загубите им, смята той.

Процедура

Фирмите трябва да изпратят писмено заявление за издаване на сертификата до БТПП, като в него отбелязват и на какъв език искат да бъде получен. Предоставя се и копие от сключен договор, както и данни за срока за изпълнението му, за да се докаже, че именно блокадата на границата е причина за неизпълнените търговски ангажименти. Фирмите трябва да отбележат по някакъв измерим начин това, което не са успели да свършат в срок - например процент не-реализиран брой дни и др.

Дарина Черкезова

Твоего върховенство от М-Тел!

M-Tel SURF

Вземи новия Dell Inspiron 1545 и бъди винаги пръв с М-Тел SURF! Получавай и подарък – устройство за мобилен интернет.

- > 15,6" монитор, 500 GB хард диск
- > Intel Core 2 Duo 2,1 GHz
- > Windows 7 Home Premium

55* лв.
на месец

Look for Intel Inside

ТОВА Е ТВОЯТ ГЛАС.

* Цената е валидна при сключване на лизингов договор и активация на М-Тел SURF пакет за данни (от 2 GB до 10 GB) или М-Тел SURF No Limit за срок от 24 месеца. Оскъпяване при покупка на лизинг: 3% ГПР. Офертата е валидна за настоящи абонати от поне една година. 15,6" се равняват на 39,6 см. Офертата е валидна до изчерпване на количествата. За повече информация: *88, www.mtel.bg или магазините на М-Тел и МСВят.

Статистика

Американската икономика расте с 5.7%

С 5.7% се е увеличила американската икономика за последното тримесечие на 2009 г., показва предварителната статистика. Това са най-бързите темпове на експанзия от третото тримесечие на 2003 г. насам, припомнят статистиците. Американската икономика отчете ръст от 2.2% през третото тримесечие на 2009 г. Въпреки поредния ръст обаче за цялата минала година БВП на най-голямата икономика в света е намалял с 2.4%, което е най-голямото му свиване от 1946 г. насам. Предварителните данни за третото тримесечие подлежат на корекции. Първоначалната статистика за третата четвърт бе за ръст от 3.5%, който впоследствие бе намален. Положителната статистика обаче накара анализаторите в САЩ да твърдят, че икономиката е поела по пътя на стабилното възстановяване.

Резултат

Windows 7 избута печалбите на Microsoft с 60%

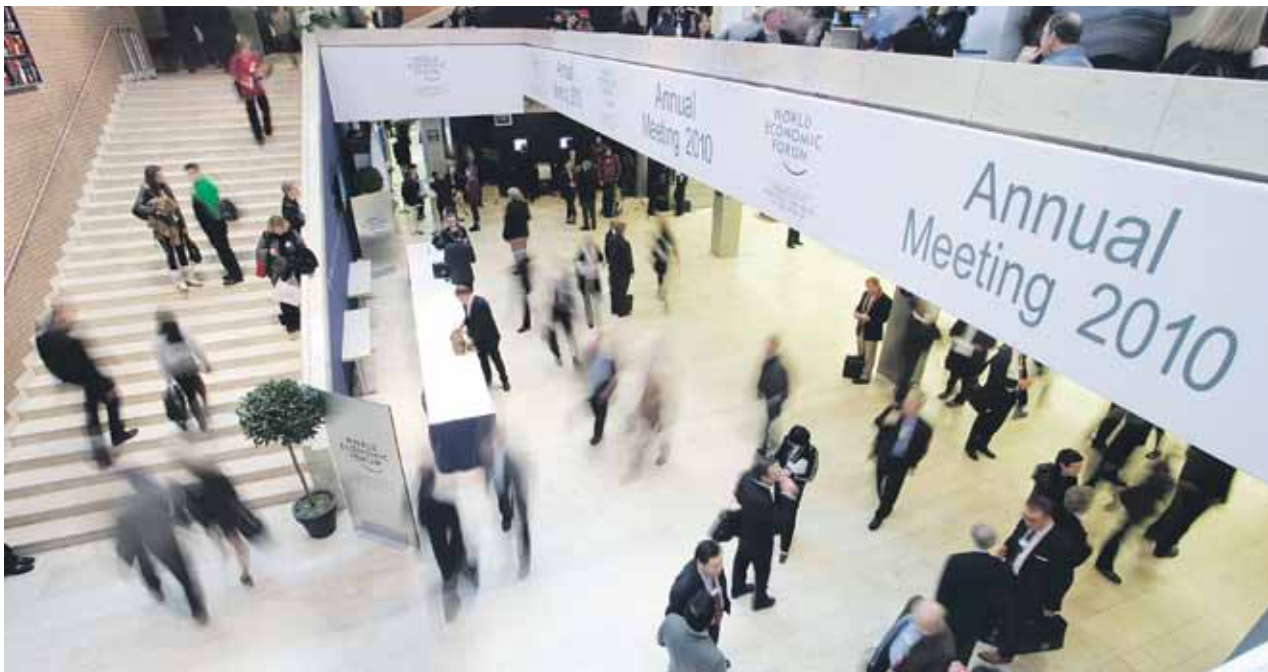

Освен за потребителите Windows 7 помогна много и на финансовите резултати на Microsoft за последното тримесечие на 2009 г., показва отчетът на компанията. Представеният в края на октомври наследник на Vista успя да увеличи печалбите на софтуерния гигант с 69% до 6.7 млрд. USD. Продажбите на компанията за последните 3 месеца на миналата година се са увеличили с 14% спрямо идентичния период на 2008 г. и вече са 19 млрд. USD. Според отчета на компанията за малко повече от 2 месеца след дебюта на Windows 7 вече са продадени 60 млн. лиценза, което превръща операционната система в доста по-успешна от Vista. За първия месец след дебюта на предходната операционна система на редмъндската компания бяха продадени около 20 млн. лиценза, а към декември пазарният ѝ дял е 17.87%. С Windows 7 вече работят над 5.7% от потребителите. Приходите от операционната система за тримесечието са 1.7 млрд. USD. Потребителите и бизнесът приемат доста по-добре новата операционна система спрямо предшественника ѝ, коментират анализатори. Изглежда, Windows 7 ще даде началото на цикъла на ъпгрейди, който така и не започна с Vista.

1.8

▶ млрд. USD струват четирите банкови фалита в САЩ за миналата седмица

▶ Банкерите бяха оприличени на терористи на тазгодишния Международен икономически форум в Давос, а правителствата поискаха по-строги регулации от всякога

Регулациите превзеха форума в Давос

Европейските трезори създават спасителен фонд

Промените в регулациите на финансовия сектор безспорно превзеха тазгодишния Международен икономически форум, който приключи в Давос вчера. Петте дни дискусии в швейцарския ски курорт бяха посетени от множество водещи имена в индустрията, които обаче бяха третираны почти като терористи. Поне така твърди главният изпълнителен директор на Morgan Stanley за Европа Доналд Мур. А директорът на Международния валутен фонд (МВФ) Доминк Строс-Кан призова за координация между САЩ и останалия свят, когато се променя регулаторната форма на сектора.

Спасение

Идеята за създаването на глобален банков спасителен фонд бе подкрепена от едни от водещите имена в индустрията, пише Financial Times. Най-лесният начин да елиминираме проблема с размера на банките и влиянието на евентуален колапс на най-големите върху индустрията е създаването на Европейски спасителен фонд, каза главният изпълнителен директор на Deutsche Bank Йозеф Акерман. По думите му голяма част от парите за този фонд ще дойдат от самите банки.

Подобно мнение изказва и президентът на Barclays Боб Даймънд. Той смята, че всяка страна на G-20 трябва да има своя застрахователна схема, която да покрие загуби от евентуален фалит на банков гигант за в бъдеще. Това е първият път, в който банкери изразяват желание за създаване на такъв фонд. Досега тази идея на правителства и регулатори срещаше съпротива сред трезорите. Въдъхновител обаче се оказа американският президент Барак Обама.

Регулации

Според Строс-Кан ключът за стабилността на финансовия сектор е координацията на реформите на глобално ниво. Управителят на МВФ обаче изрази открито страха си, че до момента такава няма, пише BBC. Той подкрепи идеите на Обама за ограничаването на размерите на банките, които в момента се обсъждат от американския Конгрес. Ако те бъдат одобрени, някои от най-големите банки ще трябва да бъдат разделени на отделни компании заради огромните си размери. Регулациите означават, че търговските банки няма да имат право да използват средства от депозити за инвестиции. Съпротивата срещу тези идеи на Обама обаче срещна отпор в Давос.

Промени

Смятам, че връзката между правителства и банки се промени драстично, коментира пред Wall Street Journal изпълнителният директор на Standard Chartered Bank Питър Сандс. Не успяхме да си помогнем сами, бяхме като глухи и се простреляхме сами в крака. Затова и сега заслужаваме малко унижение, добавя той. Затова и подкрепата на правителството и обществото за по-строги ограничения върху банките расте непре-

къснато. И все пак: трябва да спрем с обвиненията и да продължим напред, смята Акерман. Икономическото възстановяване изисква силен финансов сектор. А ако нямаме такъв, ще съжаляваме впоследствие, казва той. Затова и Акерман проведе среща с над 30 топбанкери в събота, на която да бъде потърсено консенсусно решение, което да задоволи и правителствата, и трезорите. Целта - реален план, който да смъкне напрежението от банкерите.

Статистика

14 фалита в САЩ през януари

▶ Общо 14 банки фалираха в САЩ през януари. Това показват данните на Федералната корпорация за депозитно застраховане (FDIC), цитирани от Bloomberg.
▶ Само за последната седмица на месеца фалиралият трезори са 5 на брой.

Техните банкрути ще костват на FDIC общо 1.8 млрд. USD.
▶ През миналата година федералната корпорация излезе на червено заради най-високия брой фалирали трезори от 1992 г. насам.
▶ Най-скъпият фалит за миналата седмица е на базираната в Лос Анджелис First Regional Bank, която притежава депозити от 1.87 млрд. USD. Той ще струва на хазната 826 млн. USD.

Бернанке получи втори мандат начело на Фед

Политическият натиск върху американската централна банка остава въпреки рекордната подкрепа

Председателят на американския Федерален резерв Бен Бернанке получи подкрепата на Сената за втори мандат начело на централната банка на САЩ. Въпреки предварителната критика той получи 70 гласа в своя подкрепа срещу 30 против. За преизбирането му бяха необходими 60 гласа. Политическият натиск върху Бернанке и действията му

срещу кризата обаче остават, коментират американските медии.

Бавен

Именно действията на Фед посяха семената на кризата, твърдят анализаторите. В началото ѝ Бернанке действаше твърде бавно, е мнението на лидера на републиканците в Банковия комитет на Сената Ричард Шелби. Президентът Барак Обама остана доволен от преизбирането на председателя на Фед, чийто втори мандат бе под въпрос през последните седмици. Бернанке води американската икономи-

ка през кризата с мъдри и премерени действия, заяви държавният глава на САЩ в писмено обръщение.

Рекорд

Въпреки колебанията обаче председателят на Фед получи рекордна за последните 32 години подкрепа от страна на Сената. Американските сенатори обаче обявиха, че ще следят изкъсо действията му. Кое то накара анализаторите отвъд океана да твърдят, че Фед, който по традиция няма общо с политиката, през последната седмица е станал поле на политически битки.

▶ Бен Бернанке ще трябва да действа по-внимателно по време на втория си мандат като председател на Фед

Cover story

Banks in Bulgaria to stay clear of real estate market

Financial institutions unwilling to repossess, auction mortgaged properties

Most people would like to know how real estate prices will change this year. Property brokers suggested that banks will drive the market. But will that be so? A *Pari* daily's inquiry shows that financial institutions in Bulgaria are flexible but conservative. They do not want to take possession of properties and become brokers trying to sell them. Therefore a price slump is unlikely to be orchestrated by banks. The explanation is simple: such a move will make both property owners and financial institutions losers.

Concessions

Banks offer grace periods, reduce loan repayment installments by half but refuse to repossess properties and sell them through enforcement agents, the executive director of consultancy firm CreditCenter, Tihomir Toshev, told the *Pari* daily. According to him, banks are unlikely to massively start auctioning mortgaged apartments. That would cause losses to financial institutions, consultants, enforcement agents and banks are unanimous. In 2007 and 2008 property prices were inflated and banks generously offered mortgage loans. But prices now are down and

► Banks make concessions to borrowers but refuse to repossess properties, CreditCenter's Tihomir Toshev explained

PHOTO EMILIA KOSTADINOVA

banks will get less money if they decide to sell.

Procedure

Some bankers call for simplified procedures for sale of repossessed properties. However, they are reluctant to organise auctions and sell apartments, houses and hotels, as is the practice in the USA for instance.

Non-performing mortgage loans increased in 2009 but they did not boom, bankers

say. It is bad consumer loans that cause more problems. That has to do with Bulgarians' mentality, as people are ready to suffer privation but not lose their homes. However, no bank discloses the exact number of its non-performing mortgage loans.

Remortgage

As a matter of fact, there is an unofficial remortgage market in Bulgaria. A buyers acquires a mortgaged property

and repays the bank's credit with his/her own mortgage loan. Brokers comment that it is better for the financially troubled owner to sell the property, as the losses will be smaller. However, to quickly get rid of the property, the owner has to ask an attractive price. At the same time the crisis has made buyers more demanding and now they look for quality apartments that are close to public transport.

Public banks report just minimum increase in net interest income

Total profit of listed financial institutions decreases 22.5% in 2009

The net interest income of listed banks in Bulgaria edged up just 1.11% in 2009, official data show. The gross interest income of Corporate Commercial Bank (KTB), Bulgarian American Credit Bank (BACB), Economic and Investment Bank (EIBank), First Investment Bank (FIB) and Central Cooperative Bank (CCB) rose to BGN 395.4 million from BGN 391.1 million for 2008.

Results

The biggest increase in net interest income was reported by KTB: 32.6% on an annual basis to BGN 65.6 million. That was mainly due to the bigger volume of assets, supervisory board chairman Tsvetan Vasilev told the *Pari* daily. In 2008 the bank operated with some BGN 1.7 billion assets, while in 2009 assets exceeded BGN 2 billion.

► KTB's 32.6-perent rise in net interest income was due to the bigger volume of assets, supervisory board chairman Tsvetan Vasilev said

PHOTO MARINA ANGELOVA

In absolute terms, FIB achieved the biggest net interest income: BGN 124.9 million. The result, however, was down 13.5% year on year.

Profit

The total profit of the five public banks decreased 22.5% in 2009 to BGN 143.2 million. It was affected by the drop in lending, since deposit expenses remained high, while interest income fell, Stefan Angelov of Varchev Finance explained.

KTB was the best performer in profit rise. Its financial result jumped 50% to BGN

143.2

► million gross profit was reported by KTB, BACB, EIBank, FIB and CCB

60.4 million. Bad loans make up just 0.2 or 0.3% of our credit portfolio, Vasilev said. The bank provides mainly corporate loans, not mortgage and consumer loans.

CCB also booked an increase in profit by 4.14% to BGN 22.3 million. In 2009 CCB reported a relatively

small profit, so I expected the result will increase more in 2009, Konstantin Abrashev of BenchMark Asset Management commented. EIBank logged the biggest decrease in profit. The bank's bottom-line result shrank 76.8% to BGN 4.4 million.

Expectations

What will be important this year will be the government's policy and how much European funds Bulgaria will manage to absorb in the conditions of a continuing crisis, Tsvetan Vasilev commented. The development of the European markets will influence the performance of Bulgaria's export-oriented companies.

The interest spread may widen in 2010, since the rates on consumer and mortgage loans will not decrease, Abrashev pointed out. A rise in bad loans is also likely. The higher unemployment expected in Bulgaria in the first half of the year will increase the risk of loan repayment defaults, Stefan Angelov admitted.

Economy

Global recovery creates optimism about Bulgaria

The slight GDP increase in the third and fourth quarter of 2010 will suffice to secure 0.5 or 1-percent economic growth for the full year, the Centre for Economic Development (CED) forecast. That is even more optimistic than the government's projection for 0.3-percent GDP growth this year. The global situation is improving and the result has been felt in the rising export volumes. Great Britain and the USA have already reported growth in the economy and the end of recession, CED's chairman Georgi Prohaski commented. Bulgaria also performed better in the last quarter of 2009, when the economy contracted 5%, compared with 5.8% in the third quarter. The economic slump for the full 2009 will be 5%, CED estimated. Capital flow will increase this year, though not to the booming levels of 2007 and 2008. Prices will grow slightly and inflation will reach 2.5 or 3% by the end of 2010 from 0.6% last year. The budgeted average annual inflation rate is 1.4%.

Commission

Cargo transport permits for Turkey jump 40%

Bulgarian road cargo carriers and transport minister Alexander Tsvetkov again failed to reach agreement on the transit and bilateral transport quotas with Turkey. Late last week Tsvetkov took part in the joint Bulgarian-Turkish commission on transport in Ankara. The commission discussed issues and cooperation opportunities in road, water and air transport. We achieved a 40-percent increase in the permits for cargo transport and a 100-percent rise in the permits for transport to third countries, the minister pointed out. The union of road transport organisations (SOAT), however, is unhappy that its representative did not participate in the joint commission to protect their interests. The more permits achieved by Bulgaria in fact service the interests of the Turkish economy, SOAT's Krasimir Lalov told the *Pari* daily.

Travel

German tourists withdraw from winter resorts

German skiers are rare in Bulgaria's ski resorts this year. There are no charter programmes from Germany

as it was in the past, Kalin Sutev, representative of German tour operator ITS for Bulgaria, told the *Pari* daily. Bulgaria will not be included as a winter destination by the German travel agencies in 2011 either. In fact, this country has not been included in German travel catalogues for three years now. ITS managed to bring some 3,000 tourists for the winter up to 2004, when the tour operator stopped offering Bulgaria as a destination. Several reasons prompted the decision: irregular snowfall, rising prices, excessive construction, and long transfer from the airport to the winter resorts. Germans are not key tourists for the winter season as they are for the summer, Sutev said. He expects their number in 2010 to remain the same as in 2009, or drop 10% at the worst.

BBS

More brokers see higher Sofix in 30 days

The growth of the leading benchmark of the Bulgarian Stock Exchange in January made investors upbeat about its movement in the coming four weeks, *Pari* daily's regular Bullish Bearish Sentiment (BBS) inquiry shows. Those believing in the rise of the blue-chip Sofix index are 51%, compared with 47% a week ago. The number of those forecasting a downward movement of the index dropped from 31 to 25%. The brokers that remain neutral made up 22% of the respondents. Fluctuations on the global and Bulgarian markets has made it hard to determine a stable trend since the beginning of 2010.

BSE

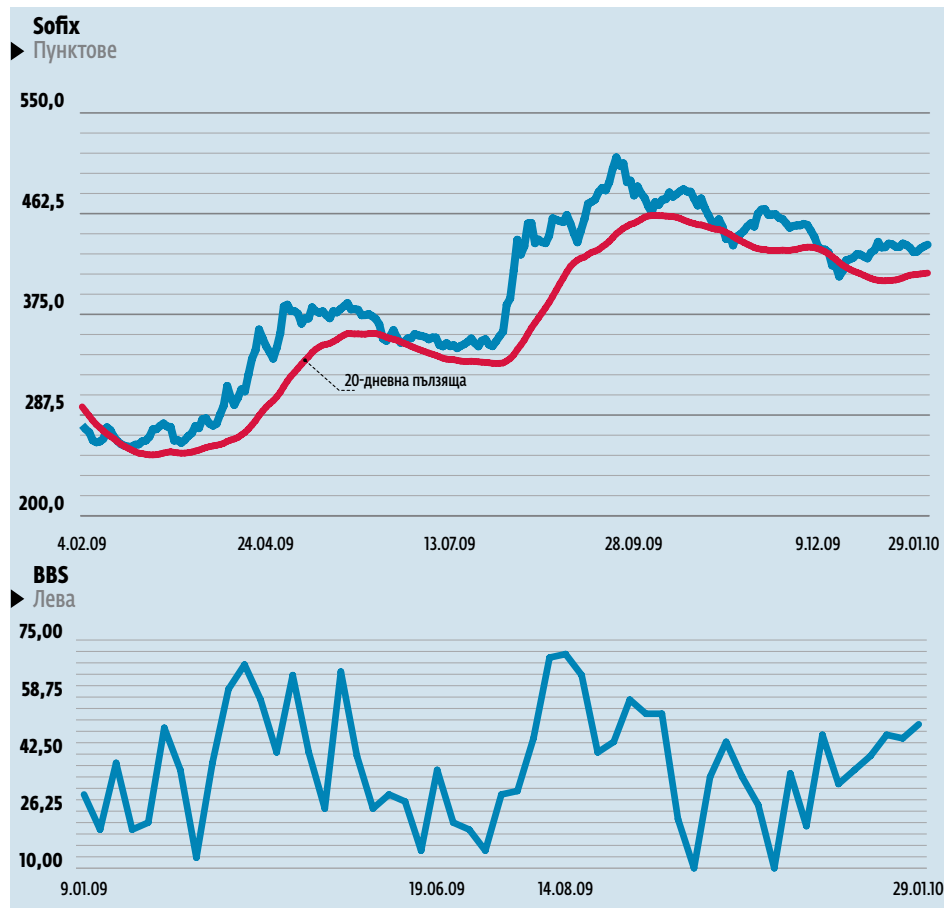
Record turnover on Friday on strong bond sales

Trade on the Bulgarian Stock Exchange (BSE) on the last day of January set a record in turnover for the year so far. Deal in bonds made up 92.4%, or BGN 13.4 million, of the total turnover. Health and Wellness REIT bonds performed the best. A total of 5,750 pieces were sold at 97.5% of par value. That is the third bond issue of the property fund amounting to EUR 15 million and distributed in 15,000 pieces with a EUR 1,000 par value each. The indexes moved in pairs at Friday's session. The blue-chip Sofix gained 0.34% to 435.50 points. BG40 of the most traded stocks rose 0.29% and closed at 117.67 points. BGREIT and BGTR30 both declined. The property index lost 0.09% of its value to 46.39 points. The index of the best performers in total return dropped 0.02% and finished at 333.79 points.

ИНВЕСТИТОР

Редактор:
Мирослав Иванов
mivanov@pari.bg
тел. 4395-867

Реклама:
Станислава Атанасова
satanasova@pari.bg
тел. 4395-851

Отчет

Оборотът на Топливо се понижи с 48%

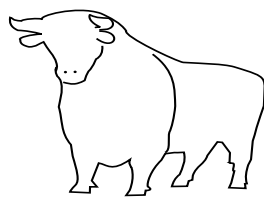
Бившият син чип Топливо АД отчете 48% по-малко общи приходи през 2009 г., като оборотът на компанията се сви до 162.7 млн. лв. Продажбите на търговското дружество през

миналата година са 161.1 млн. лв., което е 48.5% спад на годишна база. Разходите за дейността на Топливо АД са се понижили с 48% и през 2009 г. са 162.2 млн. лв. Печалбата на дистрибутора на горива и строителни материали намалява със 75.75% на годишна база. Положител-

ният финансов резултат се свива до 437 хил. лв., а през 2008 г. беше 1.8 млн. лв. Последната сделка с акции на Топливо АД е от 28 януари, когато по позицията на компанията минаха 200 лота на цена 4.60 лв. за акция. Капитализацията на дружеството е 24.92 млн. лв.

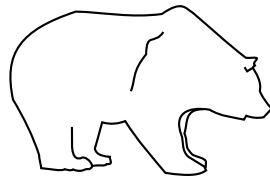
Бикове...

↑ 51%

Мечки...

↓ 25%

Добрите очаквания за Sofix набират скорост

Ръстът, който отчете водещият индекс на БФБ през януари 2010 г., даде криле на оптимистичните очаквания за движението на Sofix. Това показва редовната анкета на в. Пари сред професионалните инвеститори, която изследва нагласите за тренда на най-стария индекс в следващите 30 дни. Биковите прескочиха психологическата граница от 50% и във възхода на бенчмарка през следващия месец вече са уверени 51% от брокерите. В предход-

ното проучване на сентимента оптимисти бяха 47% от анкетиранияте. За сметка на биковите на борсата намаляха мечките. Нагласите за отрицателна корекция на сините чипове през следващите 4 седмици се стопиха до 25% спрямо 31% в предишното изследване.

Минимален ръст отчетоха неутрално настроените инвеститори. В консолидацията на най-стария индекс вече са уверени 24% от водещите брокери.

Атанас Христов
ahristov@pari.bg

„Лъкатушенето на световните пазари не може да покаже ясен тренд на БФБ от началото на 2010 г.“

В последното проучване 22% прогнозираха движение около моментните стойности на Sofix.

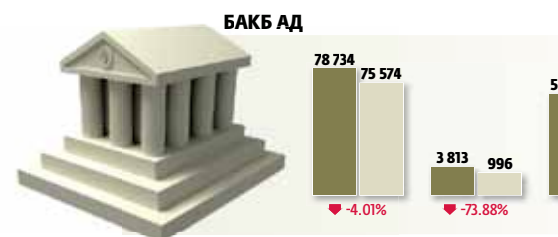
Лъкатушенето на световните пазари и на българската борса не може да покаже ясно изразен тренд от началото на 2010 г. Според анализатори трайна тенденция ще има, когато се стабилизира посоката на чуждите пазари.

Написаното не е препоръка за вземане на инвестиционно решение.

Публични отчети на нетния

Общата им печалба през

Резултати на публичните банки за 2009 г.

Банките, чиито акции се търгуват на Българската фондова борса, са реализирали 1.11% ръст на нетния си лихвен доход през 2009 г. Това показва анализ на в. Пари на база официални данни на БФБ и БНБ. През миналата година общият лихвен доход на КТБ, БАКБ, СИБАНК, ПИБ и ЦКБ нараства до 395.4 млн. лв. спрямо 391.1 млн. лв. за 2008 г.

2008 г. банката е оперирала с около 1.7 млрд. лв. активи, а през 2009 г. те са надвишили 2 млрд. лв.

Като абсолютна стойност най-много е лихвеният доход на ПИБ. За миналата година показателят при банката достига 124.9 млн. лв., което е спад от 13.5% спрямо 2008 г. Резултатите на ПИБ са в синхрон със сектора, каза Константин Абрашев от БенчМарк Асет Мениджмънт.

Резултат

Най-голямо увеличение на нетните приходи от лихви отчети КТБ, като показателят се повишава с 32.6% на годишна база и за 2009 г. достига 65.6 млн. лв. Причината за по-високия лихвен доход е увеличението на обем на активите, с които работи банката, каза за в. Пари Цветан Василев, председател на надзорния съвет на КТБ. Според него през

Печалба

Общата печалба на петте публични банки през 2009 г. се понижава с 22.5%, като се свива до 143.2 млн. лв. Печалбата на банките беше натисната след спада в кредитирането, тъй като разходите за депозити останаха високи, а приходите от лихви намаляха, коментира Стефан Ангелов от Варчев Финанс. Според него, ко-

БФБ

Настроения на борсата у нас

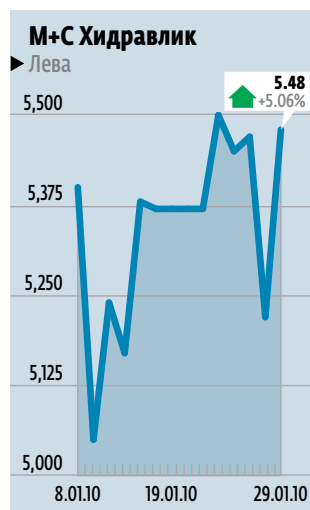
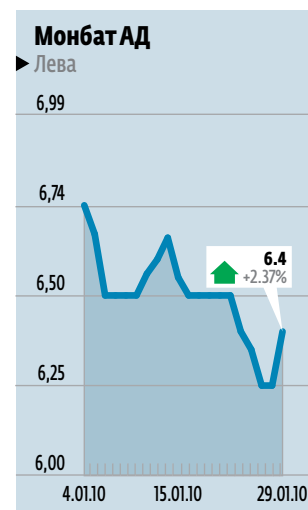
Bullish Bearish Sentiments (настроенията на БФБ), или т.нар. BBS, е индикатор на в. Пари, който се изчислява чрез анкета сред 20 представители на водещи инвестиционни посредници у нас.

Индикаторът отразява очакванията им за движението на индекса Sofix. Той се изготвя в началото на

всяка седмица и цели да предвиди движението на широкия индекс на борсата. Прогнозата се прави за инвестиционен период от 30 дни.

Графично нагласите на професионалните инвеститори се изобразяват чрез символите на борсата - бик и мечка, съответно качващ се и падащ пазар.

Най-печелившите сини чипове на сесията в петък

Резултат

Увеличение в приходите на Унифарм

Приходите от продажби на Унифарм АД отчетоха минимален ръст от 2.3% през миналата година, като достигнаха 19.14 млн. лв. Това показва неконсолидираният годишен отчет на дружеството. През 2009 г.

фармацевтичната компания е изразходвала 17.5 млн. лв. за дейността си, което е с 3% повече спрямо предходната година. Унифарм успя да увеличи печалбата си със 7% и към 31 декември 2009 г. до 1.6 млн. лв.

Компанията реализира основната част от продукцията си на българския пазар. По време на петъчната борсова сесия бяха изтъргувани 200 акции на Унифарм на единична цена от 40.98 лв.

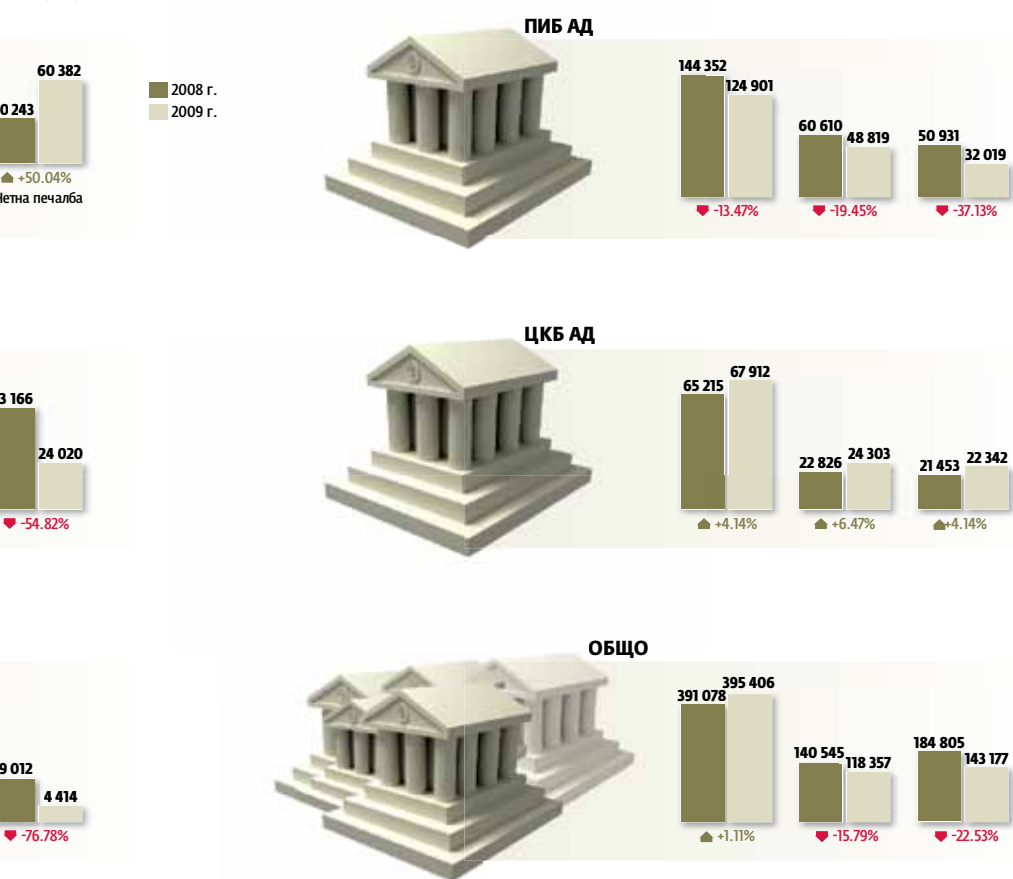
те банки

минимален ръст

лихвен доход

в 2009 г. се понижава с 22.5%

В ХИЛ. ЛВ.

гато лихвите по влоговете растяха, тези разходи се компенсират от повечето заеми, които банките отпускат.

Най-голям ръст на положителния резултат отчита КТБ, като печалбата на трезора се повишава с 50% и през 2009 г. е 60.4 млн. лв. Кредитният ни портфейл е максимално изчистен, лошите заеми са около 0.2-0.3%, твърди Цветан Василев. По думите му трезорът отпуска кредити основно на корпоративни клиенти, а не ипотечни или потребителски заеми. Няма какво да ни притеснява от гледна точка на кредитния портфейл, добави Василев.

Ръст на печалбата отчита и ЦКБ, като положителният резултат се увеличава с 4.14% и достига 22.3 млн. лв. През 2008 г. ЦКБ отчете сравнително ниска печалба и очаквах през 2009 г.

резултатът да нарасне повече, коментира Константин Абрашев. Най-силен спад на печалбата има при СИБАНК. Положителният резултат на трезора се свива със 76.8% и намалява до 4.4 млн. лв.

Очаквания

През тази година ще е важна политиката на страната и какво ще усвоим от еврофондовете в условията на непреодоляна криза, коментира Цветан Василев. По думите му ще е важно как се развиват и пазарите в Европа, което ще подсказва какви ще бъдат резултатите на експортно ориентирани компании.

До края на годината банките ще са подложени на натиск откъм печалба, смята Константин Абрашев. Според него не е изключено лихвеният марж да се повишава, тъй като лихвите по

потребителски и ипотечни кредити няма да падат. Вероятно ще има ръст и на лошите кредити, твърди Абрашев. Според Стефан Ангелов очакваният ръст на безработицата у нас през първото полугодие ще увеличи риска от просрочия по заемите. Вероятно ще има балансиране при заемите, тъй като новите кредити се отпускат при условия за доходите, които са почти непостижими извън София и големите градове, каза Стефан Ангелов.

На сесията в петък сделки бяха сключени с акции на банките, които са част от базата на Sofix, а последното прехвърляне по позицията на СИБАНК е от 16 декември 2009 г. От останалите четири трезора единствено книгата на ПИБ отчетоха спад, а най-много се повишиха дяловете на КТБ.

Атанас Христов

Пари

ДИСКУСИЯ

В. Пари открива дискусия за перспективите пред българския капиталов пазар. Очаквайте мненията на инвеститори, анализатори и икономисти какво трябва да се промени, за да се върне Българската фондова борса към растеж.

Няма смисъл от листването на държавните енергийни компании

1 За да тръгне отново Българската фондова борса нагоре, трябва да има съживяване на реалната икономика. Освен това е необходимо и стабилно поведение на западните капиталови пазари и по-малка политическа несигурност.

2 С листването на дялове от държавните енергийни компании най-вероятно ще се увеличи обема на сделките поради наличието на нови емитенти. Пускането на тези пакети на фондовата борса обаче едва ли ще повлияе значително върху пазара като цяло. Затова аз не мисля, че има смисъл от листване на държавните енергийни компании.

3 Изобщо не съм убеден, че Сребърният фонд трябва да има

Орлин Пенев,
председател на УС на АБЗ

”Трябва да има определен максимален процент от активите, които пенсионните фондове може да вложат в български акции или облигации

право да инвестира на Българската фондова борса.

4 Трябва да има определен максимален процент от активите, който пенсионните фондове може да вложат в български акции или облигации. Това е важно заради големия ликвиден риск. Не трябва да има заложен минимален праг.

5 Не мисля, че ръководството на Българската фондова борса има нещо общо с доверието към капиталовия пазар.

6 Трудно ми е да преценя дали има политическа воля за приватизацията на фондовата ни борса. Моментът за раздържавяване на оператора определено не е сега.

Дивиденди извадиха БГ Агро на 6 млн. лв. печалба

Дебютиралата наскоро на Българската фондова борса със СПО агрокомпания БГ Агро излиза на 6.4 млн. лв. печалба в края на 2009 г. Това показва неконсолидираният отчет на дружеството за четвъртото тримесечие. Това е 392% ръст на годишна база. Положителният финансов резултат се дължи изцяло на феноменалния скок в приходите от дивиденди. Дружеството отчита

6.2 млн. лв. постъпления по това перо. Година преди БГ Агро да стане публична компания, дивидентите са били едва 1.1 млн. лв.

Дъщерното дружество БГ Агро Земеделска Компания ЕООД е с най-голям дял в морето от дивидентни приходи, заляло публичната компания, като е внесло 4.7 млн. лв. То е станало изцяло собствено на БГ Агро АД в средата на септември 2009

г. Тогава публичната компания е закупила дяловете на Недко Малчев, Руслан Русев и Андреан Петров.

Кръглата сума от 860 000 лв. е донесло по сметките на БГ Агро друго дъщерно дружество - БГ Агро Търговска Компания ООД.

Всички дивиденди са получени в последното тримесечие на 2009 г., показва движение в отчетите на публичната компания.

143.2

млн. лв. е общата печалба за 2009 г. на петте банки, чиито акции се търгуват на борсата

395.4

млн. лв. е общият нетен лихвен доход на публичните трезори

Преференциални цени за счетоводни услуги за 2010*

Безплатно счетоводно приключане на 2009*

Дейност на фирмата	Услуги	Търговия	Производство
Нерегистрирани по ДДС			
до 50 док.мес.	100	150	180
51 - 100 док.мес.	140	180	200
101 - 150 док.мес.	170	210	250
над 150 док.мес.	по договаряне	по договаряне	по договаряне
Регистрирани по ДДС			
до 50 док.мес.	200	300	350
51 - 100 док.мес.	280	380	400
101 - 150 док.мес.	350	450	480
над 150 док.мес.	по договаряне	по договаряне	по договаряне

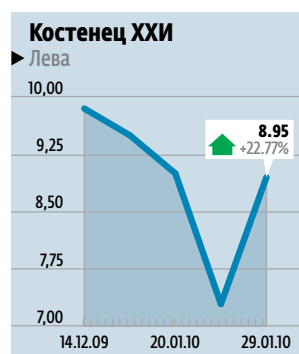
* С включен ТРЗ за персонал до 5 човека включително. Валидни цени са в български лева без включен ДДС.

www.advisor.bg

София, ул.Червена стена 1, +359 2 964 1725, office@advisor.bg

Нагоре

Костенец-XXI АД: 2
▲ +22.77%

СБС АД: 1
▲ +18.18%

Пампорово АД: 330
▲ +14.67%

Надолу

Пещоремонт АД: 40
▼ -76.09%

Етропал: 500
▼ -9.67%

Балкан АД: 130
▼ -6.91%

Обем

ФНИ България: 550 935
▲ +3.23%

Химимпорт АД: 64 837
► 0.00%

Софарма АД: 55 561
▲ +0.22%

Борсов коментар

Облигациите донесоха рекорден оборот за 2010 г.

Последният ден на януари за борсовата търговия ще бъде запомнен с рекорден оборот на БФБ за 2010 г. Сделките с облигации донесоха 92.4% от оборота на борсата. Общата прехвърлена сума по позициите им достигна 13.4 млн. лв.

Най-много се търгуваха дълговите ценни книжа на Хелт енд уелнес АДСИЦ. Инвеститорите размениха 5750 лота при 97.51% от номинала. Това е третата облигационна емисия на фонда за имоти, която е в размер на 15 млн. EUR. Емисията е разпределена в 15 хил. облигации с номинал 1000 EUR. От пазара на акции най-активна беше търговията също с дружество със специална инвестиционна цел. Сделки имаше с 550 935 книжа на Фонд за недвижими имоти България АДСИЦ, които бяха изтъргувани на единична цена от 0.380

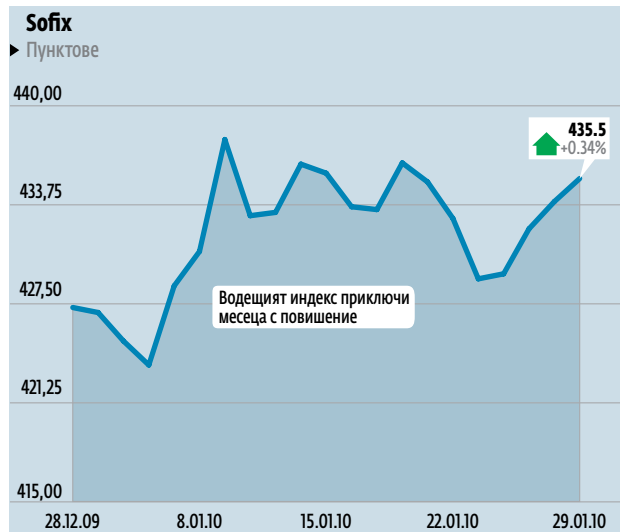
Магделена Иванова
mivanova@pari.bg

„Водещият измерител Sofix приключи първия месец на 2010 г. с повишение от 1.9%“

лв. За втори пореден ден компанията беше най-търгуваната на БФБ.

Сключването само на една сделка с 2 акции беше достатъчно на Костенец-XXI АД да поведе биковите в петъчната сесия с ръст от 22.77% до 8.95 лв. Негативните настроения пък натегнаха на плещите на Пещоремонт АД и той загуби

76.09% от стойността на книжата си до 1.705 лв.

Индексите не успяха да синхронизират действията си и по двойки поеха в противоположни посоки. Бенчмаркът Sofix избра зеления остров и по пътя навакса 0.34% до 435.50 пункта. Първия месец на 2010 г. водещият измерител приключи с повишение от 1.9%. Ши-

рокият показател BG40 го следваше по петите с дневно повишение от 0.29% до 117.67 базисни точки. В същото време имотният индикатор BGREIT загуби 0.09% от стойността си до 46.39 пункта, а BGTR30 отчете спад от 0.02% до 333.79 точки.

Написаното не е препоръка за покупка или продажба на акции.

Отчет

Оборотът на Булленд намалява с 15%

Оборотът за 2009 г. на Булленд Инвештмънтс АДСИЦ отчита спад от 15% до 1.2 млн. лв. Към 31 декември на миналата година печалбата на фонда за достигна 362 хил. лв., което е понижение от 57% спрямо 2008 г. За първи път от учредяването си основната част от приходите на Булленд Инвештмънтс за годината са от наеми и аренды на земеделски земи и наеми на притежаваните неземеделски имоти. Общата им стойност е 488.8 хил. лв. От тях приходите от аренды и наеми на земеделска земя са 264.4 хил. лв., а приходите от наеми на притежаваните неземеделски имоти са в размер на 224.4 хил. лв. Към края на миналата година дружеството със специална инвестиционна цел притежава 21 491 дка земеделски земи на стойност 6.45 млн. лв. Близко 90% от притежаваните от компанията земеделски земи са отдадени под наем или аренда на земеделски производители. За изминалата година разходите на Булленд Инвештмънтс са се увеличили с 49% до 851 хил. лв. Най-значителни са разходите от преценка на инвестиционните имоти - 383 хил. лв.

М. Иванова | pari.bg

Резултати

Елана холдинг излезе на загуба от 185 хил. лв.

Елана холдинг излезе на загуба от 185 хил. лв., показва неконсолидираният отчет на дружеството за 2009 г. За сравнение през 2008 г. холдингът имаше положителен финансов резултат от 795 хил. лв. Основната причина за загубата през миналата година е драстичният петкратен спад на приходите от дивиденди, които през 2008 г. са били в размер на 2.17 млн. лв., а през миналата година не са били отчетени такива. През тази година Елана холдинг си е поставил две основни цели, става ясно от обяснителните бележки към отчета. Първата е да бъде подпомогнато Елана енерджи мениджмънт АД в развитието и реализацията на проекти в областта на биомасата, вятърната и слънчевата енергия. Освен това холдингът ще подпомага и дейността на консорциума по управление на средства на Фонда за енергийна ефективност в България и на Глобал рейтингс АД. Действията ще бъдат насочени към разширяване на техния пазарен дял.

М. Иванова | pari.bg

Търговия на БФБ

Код	Номинал	Име	Обем (лотове)	Отваряне	Висока	Ниска	Средна	Затваряне	Промяна (%)	P/E	P/S	P/B
4ID	1.00 BGN	ИХ България АД	697	1.65	1.66	1.62	1.64	1.62	-1.82%		0.57	0.35
5ALB	1.00 BGN	Албена Инвест Холдинг АД	213	6	6.05	5.9	6.02	6	0.00%	14.95	3.92	0.38
SSR	1.00 BGN	Стара планина Холд АД	2300	2.06	2.07	2.06	2.07	2.07	0.49%	110.34	0.92	0.86
6S7	1.00 BGN	Синергон Холдинг АД	1000	2	1.96	1.96	1.96	1.96	-1.85%	1.68	0.26	0.32
3JR	1.00 BGN	Софарма АД	55561	4.09	4.1	4.06	4.07	4.1	0.22%	16.42	1.14	2.17
4B1	1.00 BGN	Българска роза-Севтополис АД	1800	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	0.00%	30.87	1.35	0.96
4CF	1.00 BGN	ЦКБ АД	52622	1.3	1.33	1.29	1.31	1.31	0.77%	4.99	0.56	0.45
4OI	1.00 BGN	Прочуване и добив на нефт и газ АД	10	2.65	2.93	2.93	2.93	2.93	10.56%	4.23	1.21	0.60
5DOV	1.00 BGN	Доверие ОХ АД	10110	3.48	3.48	3.4	3.48	3.48	0.14%		0.25	0.24
5F4	1.00 BGN	ПИБ АД	9660	2.5	2.49	2.47	2.48	2.47	-1.00%	6.79	0.64	0.68
5MB	1.00 BGN	Монбат АД	334	6.25	6.4	6.25	6.31	6.4	2.37%	15.92	2.20	2.10
5ORG	1.00 BGN	Орграхим АД	13	83.5	84.8	81.5	81.75	81.5	-2.39%		0.40	0.69
5OTZ	1.00 BGN	ОЦКА АД	41	14.49	14.4	14	14.14	14.4	-0.63%		1.06	2.31
5PET	1.00 BGN	Петрол АД	120	5	4.89	4.89	4.89	4.89	-2.20%		0.34	16.53
5V2	1.00 BGN	Холдинг Варна АД	25	9.5	9.1	9.1	9.1	9.1	-4.20%	5.06	1.05	0.28
6C4	1.00 BGN	Химимпорт АД	64837	2.8	2.81	2.78	2.79	2.8	0.00%	3.13	0.44	0.53
6C9	1.00 BGN	Химимпорт АД	12663	2.8	2.81	2.79	2.8	2.8	0.04%			
6C9	1.00 BGN	КТБ АД	120	60	61.25	60	60.11	61.25	2.08%	7.01	2.08	1.43
6H2	1.00 BGN	Холдинг Гълъцица АД	1153	2.54	2.55	2.5	2.54	2.5	-1.57%		0.38	1.93
5L9	1.00 BGN	Спарки Елтос АД	7731	2.2	2.24	2.2	2.2	2.2	0.00%		1.17	0.39
3MZ	1.00 BGN	Свилоза АД	90	1	1	1	1	1	-0.10%		1.66	1.22
3NJ	1.00 BGN	Св. Св. Константин и Елена	120	9.25	10.35	10.1	10.14	10.35	11.89%	6.14	0.72	0.74
3OO	1.00 BGN	Оттела-лазерни технологии АД	1000	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	1.50%	0.01	0.11	0.01
3Z9	1.00 BGN	Захарни заводи АД	50	2.46	2.5	2.5	2.5	2.5	1.63%	14.38	0.25	1.17
4BN	1.00 BGN	Балкан АД	130	10.85	10.1	10.1	10.1	10.1	-6.91%	11.12	0.52	0.60
4BX	1.00 BGN	Балканкар-Рекорд АД	30	8.6	8.6	8.6	8.6	8.6	0.01%		1.94	0.57
4CK	1.00 BGN	Химко АД	6670	0.1	0.11	0.1	0.11	0.11	8.91%		2.39	
4EN	1.00 BGN	Еврохолд България АД	2660	1.32	1.33	1.32	1.32	1.33	1.14%			0.47
4F6	1.00 BGN	Фазерлес АД	29	38	40	38.1	39.39	40	5.26%	46.92	1.30	0.94
4I8	1.00 BGN	Индустриален КХ АД	200	2.5	2.59	2.45	2.52	2.59	3.76%		0.28	0.57
4KW	1.00 BGN	Кремиковци АД	7	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	0.00%		0.00	0.00
4L4	1.00 BGN	Лавена АД	30	18	17	17	17	17	-5.55%		1.72	1.33
4MB	1.00 BGN	Меливест холдинг АД	198	1.35	1.4	1.35	1.37	1.4	3.70%	41.78	5.88	0.93
4PV	1.00 BGN	Пампорово АД	330	7.5	8.6	7.49	7.71	8.6	14.67%		1.44	0.41
5IP	1.00 BGN	Полимери АД	120	1.69	1.69	1.69	1.69	1.69	-0.24%		0.25	0.04
5ZE	1.00 BGN	Елхим Искра АД	1000	1.86	1.9	1.9	1.9	1.9	2.15%	16.11	1.07	1.01
59X	1.00 BGN	Унифарм АД	200	40.98	40.98	40.98	40.98	40.98	0.00%			
5BI	1.00 BGN	Бианор Холдинг АД	950	3.8	3.9	3.9	3.9	3.9	2.63%	20.43	0.55	0.97
5BN	1.00 BGN	БАКБ АД	3365	1.72	1.73	1.725	1.73	1.73	0.58%	6.88	1.94	1.03
5BP	1.00 BGN	Билборд АД	550	1.16	1.16	1.16	1.16	1.16	0.00%	17.70	0.62	0.49

Код	Номинал	Име	Обем (лотове)	Отваряне	Висока	Ниска	Средна	Затваряне	Промяна (%)	P/E	P/S	P/B
5EO	1.00 BGN	Етропал АД	500	2.57	2.33	2.33	2.33	2.33	-9.67%	23.34	0.77	1.88
5IC	1.00 BGN	ЗД Евро инс АД	657	1.45	1.45	1.45	1.45	1.45	0.07%	2.70		0.71
5MH	1.00 BGN	М-Синдралвик АД	265	5.22	5.49	5.22	5.34	5.48	5.06%	78.99	1.51	1.88
5MY	1.00 BGN	Мостстрой АД	444	3.31	3.45	3.31	3.32	3.45	4.32%			2.91
6A9	1.00 BGN	Фаворит Холд АД	336	3.2	3	3	3	3	-6.25%	58.93	0.20	0.21
6AB	1.00 BGN	Албена АД	50	43	43.2	43.2	43.2	43.2	0.47%	5.96	1.96	0.56
6AM	1.00 BGN	Алкомет АД	523	3.28	3.15	3.15	3.15	3.15	-3.96%		0.34	0.81
6D3	1.00 BGN	Девин АД	71	3.4	3.41	3.41	3.41	3.41	0.06%	40.17	0.89	1.84
6EC	1.00 BGN	Енергоремонт Холдинг АД	80	16.81	16.81	16.8	16.81	16.8	-0.06%	3.65	0.39	2.22
6K1	1.00 BGN	Каолин АД-Сеново	2188	5.69	5.7	5.6	5.69	5.7	0.16%	19.73	1.11	1.26
6L1	1.00 BGN	Ломско пиво АД	1620	0.74	0.74	0.72	0.73	0.72	-2.70%	3.52	0.48	0.34
6SL	1.00 BGN	Софарма логистика АД	2595	0.78	0.78	0.76	0.77	0.77	-1.29%		12.34	0.66
6SP	5.00 BGN	СБСАД	1	3.3	3.9	3.9	3.9	3.9	18.18%			
A72	1.00 BGN	Агрис Груп Холдинг АД	332	4.1	4.46	4.46	4.46	4.46	8.78%	16.95	0.49	0.76
E4A	1.00 BGN	Енемона АД-Козлодуй	1735	9.34	9.4	9.23	9.29	9.25	-0.96%	6.89	0.57	1.15
МКХ	1.00 BGN	Мекон АД-Силистра	524	0.6	0.62	0.62	0.62	0.62	3.16%			
SO5	1.00 BGN	Софарма трейдинг АД	19283	1.43	1.43	1.42	1.42	1.43	0.28%	8.15	0.13	0.88
T43	1.00 BGN	Зърнени Храни България АД	9283	0.63	0.64	0.63	0.64	0.63	-0.32%	13.92	0.63	0.54
T57	1.00 BGN	Трейс груп холд АД	159	63	63.12	63	63.02	63	0.00%	36.47	0.93	2.72
4DP	1.00 BGN	Деспред АД	679	1.8	2	2	2	2	11.11%			
4KT	1.00 BGN	Костенец-XXI АД	2	7.29	8.95	8.95	8.95	8.95	22.77%	22.50	0.14	0.14
4PF	1.70 BGN	Пещоремонт АД	40	713	1.71	1.71	1.71	1.71	-76.09%		0.14	0.15
4BVA	1000.00 EUR	Балканкар-Заря АД	500	94.6	70.2	70.2	70.2	70.2	-25.79%			
4ECA	1000.00 EUR	ЕЛАР ФЗЗ АДСИЦ	340	100	101.07	101.07	101.07	101.07	1.07%			
4HBC	1000.00 EUR	Хелт енд уелнес АДСИЦ	5750	100	97.51	97.51	97.51	97.51	-2.49%			
59U	1000.00 EUR	Спорт Делюс АД	20	100	100	100	100	100	0.00%			
9ECB	666.60 BGN	Аутобохемия АД	21	96	100	100	100	100	4.17%			
9FNA	1000.00 EUR	Бросс Холдинг АД	1	99.5	100	100	100	100	0.50%			
9K2A	375.00 EUR	И Ар Джи Капитал - ЗАДСИЦ	39	99	100	100	100	100	1.01%			
9K2B	1000.00 EUR	Евролийс Ауто АД	72	100	100	100	100	100	0.00%			
5BD	1.00 BGN	Булленд инвестмънтс АДСИЦ	3200	0.5	0.55	0.5	0.55	0.5	0.6			

16 ИНВЕСТИТОР

Макроикономическите данни не спряха разпродажбите

През изминалата седмица европейският индекс DJ Stoxx 600 се понижи с 1.2% до 246.96. В САЩ S&P500 загуби 1.6%, достигайки 1073.87 точки, а технологичният NASDAQ е на минус с 2.6% до 2147.35 пункта. Изпълнената със събития седмица не предложи на инвеститорите неприятни изненади, но не им показа и печеливши решения. Бернске беше избран за втори мандат като председател на Фед. Корпоративният сезон продължава да бъде силен. Потребителското доверие расте.

Представители на Конгреса и сенатската икономическа комисия монтираха, че агресивният план на президента Барак Обама за ограничаване на размера и търговските операции на банките е амбициозен, но ще отнеме

Александър Леков, изп. директор на Райфайзен Асет Менеджмънт

В акциите вече са калкулирани новините за добрите отчети

поне 5 години, за да бъде приложен на практика. В Европа неизвестните около обслужването на огромния дълг на Гърция остават, но високопоставени политици увериха инвеститорите, че държавен фалит е невъзможен и еврозоната остава стабилна и ликвидна.

На пръв поглед на всички проблеми бяха посочени решения, но

защо пазарите отново бяха разпродадени? В цените на акциите вече са калкулирани новините за добрите финансови отчети, вероятността за силен ръст на БВП на САЩ беше много висока, големият брой стимули няма как да не провокират по-високо от регистрираното през рецесивните месеци потребление. Това, което инвеститорите искат да видят, за да продължат да купуват акции, е увереност и стабилност на приходите и печалбите през следващите месеци. Менеджърите не съумяват да им предоставят такава информация, а някои от тях коментират, че не виждат възстановяване в бизнес сегмента си. Според експерти при тази ситуация корекцията би могла да продължи до края на корпоративния сезон, но всичко зависи от нейната дълбочина и интензитет.

Инвеститорите искат да видят увереност и стабилност на приходите и печалбите

Райфайзен Асет Менеджмънт	Тип	Валута	Емисионна стойност					Цена при обратно изкупуване
			До 5 000 евро	От 5 001 до 10 000 евро	От 10 001 до 20 000 евро	Над 20 001 евро	Над 100 001 евро	
Райфайзен-Долар ShortTerm-Облигации	консервативен	USD	156.30	155.54	154.78	154.40	152.49	152.49
Райфайзен-Европлюс-Облигации	консервативен	EUR	11.46	11.40	11.35	11.32	11.18	11.18
Райфайзен-Глобални-Облигации	консервативен	EUR	78.73	78.35	77.97	77.59	76.44	76.44
Райфайзен-А.Р.-Глобален-Балансиран	балансиран	EUR	97.93	97.46	96.98	96.51	95.08	95.08
Райфайзен-Глобален-Балансиран	балансиран	EUR	708.41	704.97	701.54	698.10	687.78	687.78
Райфайзен-Европейски-SmallCap-Компании	високодоходен	EUR	155.60	154.86	154.12	153.38	148.19	148.19
Райфайзен-Глобални-Основни-Акции	високодоходен	EUR	73.82	73.46	73.11	72.75	70.98	70.98
Райфайзен-Глобален-Акции	високодоходен	EUR	139.41	138.74	138.07	137.40	134.05	134.05
Райфайзен-Источноевропейски-Акции	високодоходен	EUR	281.19	279.85	278.51	277.17	267.80	267.80
Райфайзен-Еразия-Акции	високодоходен	EUR	164.45	163.67	162.88	162.10	156.62	156.62
Райфайзен-НововъзникващиПазари в Акции	високодоходен	EUR	208.93	207.93	206.94	205.94	198.98	198.98
Райфайзен-Русия-Акции	високодоходен	EUR	72.72	72.38	72.03	71.68	69.26	69.26
Райфайзен-ИсточнаЕвропа-Облигации	консервативен	EUR	219.72	218.68	217.63	216.58	209.26	209.26

Нетната стойност на акциите на дъга е равна на цената на обратно изкупуване. Информация за проспектите и правилата на фондовете може да бъде получена на тел. 0700 10 000, както и на интернет адреси www.rcm.at и www.ram.bg

Котировки на взаимните фондове

Фонд	Тип	Бн. ст/ст.	ЦОИ	Договоден и Риск							
				От началото на годината (не се анализира)	Стандартно отклонение	За последните 12 мес.	От началото на публ. продаж.	Начало на публ. продаж.			
Авора Капитал АД											
Авора Кепитъл - Балансиран	балансиран	4.8440	4.8682	5.0378	4.8440	4.7471	-5.93%	11.69%	-18.78%	-30.64%	21.01.2008
Авора Кепитъл - СЛОВА COMMODITY FUND	фонд в акции	6.7178	6.7514	6.9865	6.7178	6.5824	-5.16%	14.16%	3.54%	-18.24%	23.01.2008
Авора Кепитъл Югоизточна Европа	високодоходен	10.0693	10.2203	10.4721	0.0000	0.0000	N/A	N/A	N/A	N/A	23.09.2009
Актив Асет Менеджмънт АД											
До Актив Високодоходен	фонд в акции	2.5269		2.5269		2.5269	1.39%	28.68%	18.88%	-58.96%	12.11.2007
До Актив Балансиран	балансиран	2.9831		2.9831		2.9831	0.29%	24.43%	10.91%	-52.62%	12.11.2007
Астра Асет Менеджмънт АД											
До Астра Кеш	паричен пазар	10.8079	10.8025	10.7863	10.7971	10.8025	0.56%	0.12%	6.34%	6.07%	06.10.2008
До Астра Баланс	балансиран	10.7980	10.7443	10.6369	10.6906	10.6906	0.00%	0.32%	7.62%	11.12%	06.10.2008
До Астра Плюс	фонд в акции	10.3456	10.2941	10.1397	10.1912	10.1912	0.00%	0.13%	11.50%	14.09%	06.10.2008
БенчМарк Асет Менеджмънт АД											
До БенчМарк Фонд:1 Акции и Облигации	балансиран	13.5530		13.4188		13.4188	-0.02%	6.94%	9.47%	7.38%	14.12.2005
До БенчМарк Фонд:2 Акции	фонд в акции	8.3936		8.3105		8.3105	-0.79%	14.67%	3.92%	-3.97%	01.03.2006
До БенчМарк Фонд:3 Сектор Недвижими Имоти	балансиран	5.8134		5.7558		5.7558	-1.67%	10.77%	-9.29%	-14.23%	21.06.2006
До БенчМарк Фонд:4 Енергетика	фонд в акции	8.0846		7.8491		7.8491	-0.90%	15.88%	13.31%	-11.49%	05.02.2008
До БенчМарк Фонд:5 ЦИЕ	балансиран	10.8803		10.5634		10.5634	2.94%	7.26%	2.80%	2.80%	05.02.2008
До БенчМарк Фонд:6 Паричен	паричен пазар	11.4288		11.4288		11.4288	0.74%	0.21%	8.97%	8.38%	03.06.2008
Болкан Капитал Менеджмънт АД											
До БКМ Балансиран Капитал	фонд в облигации	82.8245		82.8245		82.8245	-0.13%	4.35%	11.21%	-5.39%	20.11.2006
До Европа	фонд в акции	51.3479		51.6059		51.6059	-0.56%	2.48%	5.00%	-15.18%	20.11.2006
До Балкани	фонд в акции	72.1355		71.7748		71.7748	4.63%	4.38%	18.99%	-12.00%	03.10.2007
Барчев Менеджмънт Къмпани ЕАД											
До Барчев Високодоходен фонд	фонд в акции	100.5373		99.0405		99.0405	-2.80%	2.48%	1.32%	-0.07%	04.01.2007
До Барчев Балансиран фонд	балансиран	82.6062		81.3764		81.3764	-1.01%	0.83%	-1.22%	-7.64%	25.06.2007
ДСК Управление на активи АД											
До ДСК Стандарт	фонд в облигации	1.25610		1.25610		1.25610	0.49%	0.92%	5.21%	5.59%	01.12.2005
До ДСК Баланс	балансиран	1.07039		1.06399		1.06399	-0.83%	6.21%	8.17%	1.57%	01.12.2005
До ДСК Растек	фонд в акции	0.78428		0.77263		0.77263	0.33%	15.76%	21.12%	-6.24%	01.03.2006
До ДСК Имоти	фонд в акции	0.73379		0.72941		0.72941	-0.02%	4.27%	-0.68%	-15.12%	07.03.2008
До ДСК Евро Актив	ниско рисков	1.02898		1.02590		1.02590	N/A	N/A	N/A	N/A	07.05.2009
Елана Фонд Менеджмънт АД											
До Елана Еврофонд	фонд в облигации	0.0000		0.0000		0.0000	N/A	N/A	N/A	N/A	06.12.2002
До Елана Балансиран Евро Фонд	балансиран	104.3729		103.3344		103.3344	1.09%	9.85%	9.48%	0.92%	07.12.2005
До Елана Балансиран Доларов Фонд	балансиран	110.8230		109.7202		109.7202	0.49%	8.68%	5.20%	2.53%	06.03.2006
До Елана Високодоходен Фонд	фонд в акции	91.7548		90.3888		90.3888	1.29%	14.87%	16.03%	-0.41%	20.06.2005
До Елана Фонд Паричен Пазар	паричен пазар	115.9578		115.9578		115.9578	0.94%	0.63%	6.35%	6.80%	31.10.2007
До Елана Долар Фонд	ниско рисков	91.8774		91.5103		91.5103	1.77%	3.37%	-7.56%	-4.22%	01.02.2008
Златен Лев Капитал АД											
До Златен Лев	балансиран	4.9520		4.9524		4.9524	0.70%	10.37%	8.74%***	5.52%	08.07.1999
До Златен Лев Индекс 30	фонд в акции	1.0629	1.0577	1.0550		1.0498	N/A	N/A	N/A***	N/A	01.06.2009
Капман Асет Менеджмънт АД											
До Капман Капитал	балансиран	18.7951		18.6639		18.6639	0.34%	9.95%	4.17%	12.58%	28.09.2004
До Капман Макс	фонд в акции	12.1527		11.9837		11.9837	-0.42%	13.21%	4.62%	4.75%	05.01.2006
Карол Капитал Менеджмънт ЕАД											
До Карол Инвест	фонд в акции	1.3195		1.3000		1.3000	1.84%	14.43%	11.44%	3.80%	10.05.2004
До Карол Источна Европа	фонд в акции	0.7283		0.7175		0.7175	4.38%	19.28%	51.37%	-9.51%	04.10.2006
До Карол IPO Фонд	фонд в акции	0.9064		0.8930		0.8930	3.37%	15.64%	5.64%	-5.05%	23.11.2007
КД Инвестиции ЕАД											
До КД Облигации България	фонд в облигации	126.8472		126.6576		126.4048	0.36%	3.48%	3.18%	6.46%	04.05.2006
До КД Пеликан	балансиран	15.0793		15.0793		15.0793	0.20%	8.57%	5.25%	3.34%	17.12.2004
До КД Акции България	фонд в акции	0.7528		0.7454		0.7380	0.46%	15.99%	8.72%	-7.80%	04.05.2006
КТБ Асет Менеджмънт АД											
До КТБ Балансиран Фонд	балансиран	787.5605		781.6685		781.6685	0.98%	9.44%	21.71%	-12.42%	09.05.2008
До КТБ Фонд Акции	фонд в акции	715.9544		710.5982		710.5982	0.98%	11.59%	26.58%	-16.58%	09.05.2008
ОББ Асет Менеджмънт АД											
До ОББ Платинум Облигации	ниско рисков	10.9635		10.9635		10.9635	0.86%	2.60%	4.92%	2.33%	30.01.2006
До ОББ Балансиран Фонд	балансиран	119.8377		119.8377		119.8377	-0.15%	8.98%	10.42%	2.45%	30.01.2005
До ОББ Премии Акции	фонд в акции	7.0355		7.0355		7.0355	-0.12%	20.46%	26.61%	-8.42%	30.01.2006
До ОББ Патримониум Земя	фонд в акции	10.1026		10.1026		10.1026	N/A	N/A	N/A	1.03%	30.01.2009
Оверон Финанс АД											
До Оверон ПРЕСТО	фонд в акции	9.7192		0.0000		0.0000	N/A	N/A	N/A	N/A	25.06.2009
ПОВБ Асет Менеджмънт АД											
До ПОВБ Авангард	фонд в акции	0.5302		0.5276		0.5250	0.73%	7.02%	8.30%	-25.30%	19.11.2007
До ПОВБ Класик	балансиран	0.7499		0.7473		0.7447	0.46%	3.37%	5.37%	-12.44%	19.11.2007
До ПОВБ Гарант	ниско рисков	0.9696		0.9682		0.9667	0.55%	2.60%	6.15%	-1.46%	19.11.2007
Райфайзен Асет Менеджмънт (България) ЕАД											
До Райфайзен (България) Фонд Паричен Пазар	консервативен	1.2174		1.2156		1.2138	0.57%	0.66%	7.02%	5.17%	16.03.2006
До Райфайзен (България) Фонд Облигации	консервативен	1.2242		1.2205		1.2205	0.70%	0.70%	7.50%	5.50%	16.03.2006
До Райфайзен (България) Балансиран Фонд	балансиран	0.8685		0.8650		0.8615	-0.12%	6.84%	4.99%	-3.67%	16.03.2006
До Райфайзен (България) Фонд Акции	фонд в акции	0.6711		0.6678		0.6645	-0.54%	12.85%	8.94%	-9.90%	16.03.2006
До Райфайзен (България) Балансиран Доларов Фонд	балансиран	0.7621		0.7591		0.7561	-0.14%	8.24%	4.60%	-13.09%	11.02.2008
До Райфайзен (България) Фонд Защитена Инвестиция в Евро	консервативен	1.0000		1.0000		1.0000	N/A	N/A	N/A	N/A	19.01.2010
До Райфай											

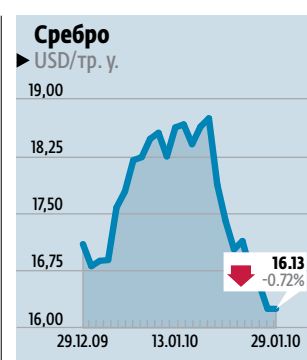

Стока на деня

2.48

► процента се повиши бялата захар на борсата в Ню Йорк и достигна 655.2 USD/т

По време на борсовата сесия в петък суровината добави 15.9 USD към стойността си и по този начин излезе на първо място по ръст за деня сред всички търгувани стоки

Цената на среброто отбеляза ново понижение по време на петъчната сесия в Лондон и достигна 16.13 USD/тр. у. И вчера основната причина за това беше доларът, който спечели 0.40%

Цифра на деня

2.56

► процента загуби калаят по време на последната борсова сесия и достигна 17 045 USD/т

Цената на цветния метал изтри 448 USD от стойността си и по този начин се доближи максимално до нивото от 17 000 USD/т

Горивата раздвижиха търговията на Софийската стокова борса

В края на първия месец от годината цените на основните зърнени култури по света затвърдиха движението си надолу. В Чикаго пшеницата и царевичата поевтиняха с над 4 USD за последната седмица и се търгуваха съответно за 178 и 142 USD/т.

Таня Панайотова
Софийска стокова борса

до 945 USD/т. Новото през седмицата беше, че бялата рафинирана захар сериозно коригира своята цена, като движението беше надолу с 30 USD и цената стигна 728 USD/т.

На Софийската стокова борса хлебната пшеница се предлагаше, както и преди, на 210-220 лв./т., а царевичата - 240-250 лв./т. Нямаше особени промени в цените на фуражния ечемик, търсенето беше на 175 лв./т., а предлагането на 180 лв./т. Търговия с маслодаен слънчоглед също имаше и тя се движеше около 520 лв./т. Хранителните стоки отново не предизвикаха

интерес и останаха на цените от предната седмица. Сделките по традиция бяха съсредоточени върху актуалните за сезона стоки - бензин А 95, който се продаваше в диапазона от 1630 до 1689 лв./хил. л, а дизеловото гориво от 1505 до 1600 лв./хил. л.

Газол и котелно гориво се реализираха съответно на 1504 и 775 лв./хил. л, а горивото за отопление беше в рамките на 1487 и 1588 лв./хил. л. Интерес имаше и към металите. Чугунени отпадъци се купуваха на 320 лв./т, а стоманени отпадъци - от 80 до 180 лв./т според вида.

Сделките бяха съсредоточени върху горивата, като бензин А 95 и дизеловото гориво се търгуваха съответно за 1630-1689 лв./хил. л и 1505-1600 лв./хил. л

Обзор

Златото отново стъпи накриво

Цената на златото за пореден път загуби част от стойността си. В петък ценният метал затвори на червено и не можа да излезе от дупката, в която попадна в началото на миналата седмица. Очакванията на анализаторите за цената на благородния метал в краткосрочен план изглеждат доста песимистично. Според по-голямата част от анализаторите цената ще се движи около 1085 USD/тр. у., но ако слезе под 1075 USD, това със сигурност ще отвори широко врата за допълнителен спад до 1000 USD/тр. у.

В дългосрочен план обаче нещата изглеждат по-оптимистично. Очакванията са до края на 2010 г. цената на метала да достигне 1300 USD/тр. у. и дори да прескочи тази летва. Главната причина за този оптимизъм е, че силните позиции, които заема в момента доларът и от които страда златото, съвсем скоро може да се окажат илюзия, което ще обърне погледите на инвеститорите отново към златото.

Георги Георгиев

Шератон София Хотел Балкан, зала „Средец“
11 февруари 2010 г., 9.30 часа

дискусионен форум

Отминаха ли неволите на транспортния бизнес в България

- Каква е политиката на държавата за подобряване на транспортните услуги във всеки един вид транспорт?
- Какви са новите логистични проекти? Как тези проекти ще помогнат за увеличаване на превозите на товари в България?
- Авиопревозвачи и летищни оператори търсят нови пазари
- Достатъчни ли са мерките предприети от Министерството на транспорта за преодоляване на свивия сектор в автомобилния транспорт?

Пари

С подкрепата на:

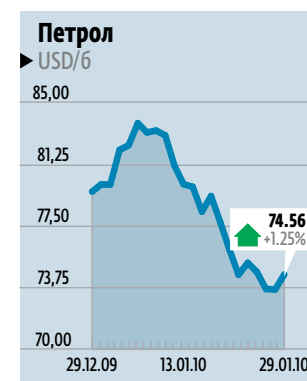

За информация и регистрация: 02/ 4395 855, 02/ 4395 850, 02/ 4395 848

| e-mail: events@pari.bg |

► Спот цени на суров петрол

Вид	Последна цена
СРЕДИЗЕМНО МОРЕ	
ИРАНСКИ ТЕЖЪК	68,71
СИБИРСКИ	70,62
УРАЛСКИ С+Г	70,62
САХАРСКИ	71,7
СЕВЕРНО МОРЕ	
БРЕНТ	73,2
ОСБЕРГ	73,9
ЕКОФИСК	73,6
СТАТФОРД	72,57
ФОРТИС	72,36
ФЛОТА	70,72
УРАЛСКИ СIF	70,8
ЗАПАДНА АФРИКА	
БОНИ ЛЕК	71,84
КУА ИБОЕ	72,1
ФОРКАДОС	72
КАБИНДА	75,66

► Спот цени на петролни продукти

Вид	Купува	Продава	Условия на доставка	Спецификации
БУТАН С	790,00	800,00	CIF	
ПРОПАН	745,00	755,00	CIF	
БЕНЗИН СУПЕР	0,00	0,00	CIF	
БЕНЗИН СУПЕР	677,00	679,00	FOB	
АВИОГОРИВО	599,00	599,00	FOB	
НАФТА	675,00	677,00	CIF	
ГАЗОЛ	603	599	CIF	РУСИЯ
ДИЗЕЛ F	598,00	600,00	FOB	50RPM
МАЗУТ	444,00	446,00	CIF	1.0%HSFO
МАЗУТ	429,00	431,00	CIF	3.5%HSFO

► Цени на цветни метали

Метал	Цена на разплащане	Купува 3 м.	Продава 3 м.
МЕД	6854	6945,25	6947,25
КАЛАЙ	17045	17050	17150
ОЛОВО	2055	2110,5	2114,75
ЦИНК	2122	2185	2188
АЛУМИНИЙ	2061,5	2107,5	2109,75
НИКЕЛ	18730	18856	18867
АЛУМИНИЕВА СПЛАВ	1930	1940	1960

► Спот цени на благородни метали

Метал	Купува	Продава	Най-висока	Най-ниска
ЗЛАТО	1089,25	1089,5	1090,43	1079,55
СРЕБРО	16,32	16,36	16,36	16,07
ПЛАТИНА	1519,5	1524,5	1523,85	1500,75
ПАЛАДИЙ	421	424	423,63	414,25

► Срочни цени на пшеница

Произход/място на доставка	Вид	Условия на доставка	Януари
МЕКСИКАНСКИ ЗАЛИВ	ХЛЕБНА	FOB	193,25
АВСТРАЛИЯ	ХЛЕБНА	СПОТ	484,95
ФРАНЦИЯ РУАН	ХЛЕБНА	СПОТ	189,18
АНГЛИЯ	ХЛЕБНА	ИЗТ. БЪРЯГ	198,72
ГЕРМАНИЯ	ХЛЕБНА	CIF БАЛТИЙСКО МОРЕ	-
УНГАРИЯ	ХЛЕБНА	CIF УНГАРИЯ	-
УКРАИНА	ХЛЕБНА	FOB ЧЕРНО МОРЕ	190,62
РУСИЯ	ФУРАЖНА	FOB ЧЕРНО МОРЕ	141,81

► Срочни цени на агрокултури

Вид	Борса	Единица	Февруари
Царевица	CBOT	USD/bu.	360,25
Ечемик	ASE	USD/MT	131,61
Памук	NYBOT	USD/lb.	69,6
Какао	NYBOT	USD/MT	3257
Кафе	NYBOT	USD/lb.	133,55
Рапица	ASE	USD/MT	353,64
Ориз	CBOT	USD/cwt	13,99
Овес	CBOT	USD/bu.	232,5
Соя	CBOT	USD/bu.	930,25

► Срочни цени на агропродукти

Вид	Борса	Единица	Февруари
Захар	NYBOT	USD/lb.	29,58
Соево масло	CBOT	USD/lb.	36,21
Портокалов сок	NYBOT	USD/lb.	141,35
Мляко	CME	USD/cwt	14,55
Обезмаслено мляко	CME	USD/cwt	120
Масло	CME	USD/lb.	150
Денатуриран етанол	CBOT	USD/gal.	1,78

Борси: CBOT - Чикагска стокова борса; CME - Чикагска търговска борса; NYBOT - Нюйоркска стокова борса; ASE - Австралийска стокова борса
Мерни единици: 1 бу. соя = 27.216 кг.; 1 бу. царевича = 25.4016 кг.; 1 бу. овес = 15.4224 кг. 1 lb. = 0.4536 кг.; 1 MT = 1000 кг.; 1 cwt = 50 кг.; 1 gal. = 3.785 л.; 1 USD = 1 US cent

Източник: Bloomberg

Интервю Симеон Рангелов, главен архитект на Русе

Търсим различни възможности да обърнем Русе към Дунав

СНИМКА АВТОРЪТ

От май започва модернизацията на централната градска част

► **Господин Рангелов, какво представлява и кога ще стартира проектът Реконструкция, рехабилитация и модернизация на Централната градска градина в Русе?**

- Това е проект, който обхваща ансамбловото пространство от 40 010 кв. м. Тази площ не е реконструирана повече от 20 години. Алейната мрежа и площадните участъци са ремонтирани частично в различно време и това е довело до неприемливо разнообразие в настилките и оформянето на пространствата. В момента тече избор на консултант. Вероятно до април - май ще бъде избран строителят.

► **Една фирма ли ще рабо-**

ти по проекта?

- За изпълнението на строително-ремонтните работи ще бъде избран един изпълнител, а той от своя страна може да наеме и други фирми подизпълнители. Ситуацията предвижда обектът да бъде разделен на шест участъка. Основното, което отсега може да се каже, е, че ще бъдат заменени червените павета и белият камък, а сивият гранит ще се използва на 80%. Ще бъдат използвани сходни по качество плочи в три различни цвята. Ще бъде извършена пълна ревизия на канализацията, както и ремонт на съществуващите шадравани. Пред сградата на операта ще бъде поставен нов сух фонтан, дъното му ще бъде с решетки.

► **За този проект общината получи финансиране от 10 млн. лв. по програма**

Регионално развитие. Това ли беше най-належащото, което трябваше да се промени в Русе? Не можеше ли да се кандидатства с други проекти, например към река Дунав?

- Когато община Русе кандидатства с този проект, още крайбрежната ивица не беше върната на общината. А и необходимост от този ремонт на площада има реално. Точната сума за ремонтните дейности е 7 251 210 лв. без ДДС.

► **Градът вече се задържа от липсата на места за паркиране, не беше ли възможно да се изгради подземен паркинг в тази зона?**

- Това е стара идея, поскоро за подземна връзка между улиците Борисова и П. Д. Петков, като до Съдебната палата и до Операта има входи към два подземни гаража. Но в момента, в който се кандидатства по този проект, нямаше разработка за идеята с паркингите.

► **Как ще продължи да се развива Русе, какво предвижда градоустройственият план?**

- Досега Русе се е развивал като компактен град - от центъра към периферията се наслагвали квартали и др. Сега рамките на тази структура се разчупват. Строи се там, където инвеститорът смята за ефективно.

► **А ще се обърне ли градът към Дунав, което политизи и кметове обещава повече от 15 години?**

- Съществуващата жп линия непосредствено до бреговата ивица не позволява да се развие тази зона. За изместването ѝ и за изграждане на още няколко инфраструктурни съоръжения преди няколко години беше направен проект. На транспортното министерство беше предложено от Кохезионния фонд да бъдат привлечени 60-70 млн. EUR, с които да бъде решен този изключително важен за Русе въпрос. Но се стигна само до проектна готовност. Става въпрос за удвояване на жп линията през града, за изграждане на шумозащитна стена, за пътен възел при Кооперативния пазар между жк Родина и Кауфланд, при РУ и жк Здравец-север, както и в района на Централна гара. Колкото до обръщане на Русе към реката, все още не са използвани всички възможности. В района на Топлата вода и зимовника на АППД има наводнен от реката терен, който, ако се запълни с пръст и се издигне защитна стена, ще образува площ от около 300 дка. По най-общи прогнози това би струвало около 12 млн. EUR.

Визитка Кой е Симеон Рангелов

► Арх. Симеон Рангелов е роден в Русе. Завършва през 1979 г. ВИАС - София, като две години след това изкарва следдипломна квалификация в същия институт.

► През 1981 г. постъпва на работа в Териториална проектантска организация - Русе.

► През 1983-1989 г. е ръководител на архитектурно бюро, в последната година от този период става един от основателите на филиала на НИАПИ Интерпроект - Русе, а впоследствие и негов ръководител. През 1991 г. е съдружник и съуправител на проектантска фирма Арка - Русе.

► През 1992 г. е съдружник и съуправител на Сититрейд ООД. Член е на Съюза на архитектите в България и Камарата на архитектите.

► От 5 години е главен архитект на община Русе.

► Женен, с двама синове.

► **Как стои в момента въпросът за изграждането на жилища в Русе, има ли интерес и достатъчно свободни терени?**

- Определено терените за застрояване са намалели значително. Градът може да се развива в централната част чрез уплътняване на територията, където е възможно. Друга перспектива е пререструктуриране на жилищните комплекси. Вместо да бъдат „градове спални“, каквито са били замислени навремето, сега може да се насочат инвестиции за облагородяването им и създаване на поминък в самите комплекси. На трето място е новото строителство, което определено ще бъде нискоетажно. Такива терени са около старата телевизионна кула, в Чародейка-север и на входа от София (срещу Метро).

► **Предстоят ли подобрения на пътната инфраструктура предвид факта, че Русе е граничен град?**

- Да, предстои да се разшири пътят с по две платна в района на Дунав мост. Изходният път за София трябва да се разшири подобно на Цариградско шосе в столицата - да има локални платна към прилежащите имоти на русенци в този район. Вероятно ще трябва да се направи и подлез в района на Кръговото предвид изграждането на Спортната зала.

Румен Николаев

Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013
Операция BG161PO003/2.1.05 „Технологична модернизация в големи предприятия“

ОБЯВА

за

ОТКРИВАНЕ НА ПРОЦЕДУРА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛ

На основание чл.1, ал.1 и чл. 7 от Постановление № 55 на МС от 12 март 2007 г. за условията и реда за определяне на изпълнителя от страна на бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ от Структурните фондове на Европейския съюз и от Програма ФАР на Европейския съюз, Пресков АД със седалище в гр. Стара Загора и адрес на управление: кв.Индустриален: тел.: +359 42 627327, факс: +359 42 631063, Интернет адрес :www.preskov.com, лице за контакт: Драгомир Георгиев Бояджиев, на длъжност началник Маркетинг, тел.: +359 42 252083 в качеството си на бенефициент по Договор за безвъзмездна финансова помощ № ТМГ-02-30/09.07.2009 обявява процедура за определяне на изпълнител – на открит избор с обект:

„Доставка на машини, съоръжения, и оборудване за Ковашкочуково производство и Ковашко-пресово производство“

Пояснителният документ и документацията за провежданата процедура могат да се получат на адрес: гр. Стара Загора, кв. Индустриален всеки работен ден от 08:00ч. до 16:30 ч.

Пояснителният документ е публикуван и на следния Интернет адрес (в случай, че има такъв): www.preskov.com.

Оферти се подават на адрес: Пресков АД, гр. Стара Загора, кв.Индустриален до 14:00 ч. на 17.02.2010 г.

Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013
Операция BG161PO003/2.1.05 „Технологична модернизация в големи предприятия“

ОБЯВА

за

ОТКРИВАНЕ НА ПРОЦЕДУРА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛ

На основание чл.1, ал.1 и чл. 7 от Постановление № 55 на МС от 12 март 2007 г. за условията и реда за определяне на изпълнителя от страна на бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ от Структурните фондове на Европейския съюз и от Програма ФАР на Европейския съюз, Пресков АД със седалище в гр. Стара Загора и адрес на управление: кв.Индустриален: тел.: +359 42 627327, факс: +359 42 631063, Интернет адрес :www.preskov.com, лице за контакт: Драгомир Георгиев Бояджиев, на длъжност началник Маркетинг, тел.: +359 42 252083 в качеството си на бенефициент по Договор за безвъзмездна финансова помощ № ТМГ-02-30/09.07.2009 обявява процедура за определяне на изпълнител – на открит избор с обект:

„Доставка на хидравличен чук и термична инсталация за закаляване и нормализация“.

Пояснителният документ и документацията за провежданата процедура могат да се получат на адрес: гр. Стара Загора, кв. Индустриален всеки работен ден от 08:00ч. до 16:30 ч.

Пояснителният документ е публикуван и на следния Интернет адрес (в случай, че има такъв): www.preskov.com, www.ibsme.org

Оферти се подават на адрес: Пресков АД, гр. Стара Загора, кв.Индустриален до 14:00ч. на 17.02.2010 г.

„БУЛЛЕНД ИНВЕСТМЪНТС“ АДСИЦ уведомява акционерите на дружеството и инвеститорите, че на 29.01.2010 г. е представило на КФН тримесечен отчет към 31.12.2009 г. Отчетът е на разположение на адрес: гр. София, бул. „Витоша“ № 56, ап. 3, всеки работен ден от 10.00 до 16.00 часа и на адрес: www.bulland.org

Управляващо дружество „ДСК УПРАВЛЕНИЕ НА АКТИВИ“ АД уведомява всички заинтересовани, на основание чл.191 от ЗППЦК, че е представило на Комисията за финансов надзор, тримесечни отчети към 31.12.2009 г. на управляваните от него договорни фондове – „ДСК Стандарт“, „ДСК Баланс“, „ДСК Растеж“, „ДСК Имоти“ и „ДСК Евро Актив“. Желаетелите могат да се запознаят с отчетите на интернет страница: www.dskam.bg и на адрес: гр.София, бул. „Княз Ал. Дондуков“ № 19, ет. 7, всеки работен ден от 9 ч. до 17 ч.

МБАЛ „ТОКУДА БОЛНИЦА СОФИЯ“ АД

обявява конкурс за:

1. Началник клиника:

Клиника по съдова хирургия и ангиология

Клиника по неврология

Първа хирургична клиника

Тема на конкурса: „Управление и развитие на клиниката в условията на частно здравеопазване“ – писмен проект и събеседване.

Изисквания към кандидатите:

- Хабилизация по специалността на клиниката
- Специалност по профила на клиниката
- Висше образование – Магистър по медицина
- Опит в ръководенето на клиника/отделение
- Владее на чужд език

2. Старша медицинска сестра на клиника:

Клиника по съдова хирургия и ангиология

Клиника по неврология

Първа хирургична клиника

Тема на конкурса: „Управление на персонала и осигуряване на качествени здравни грижи в клиниката, в условията на частно здравеопазване“ – писмен проект и събеседване.

Изисквания към кандидатите:

- Образователна квалификационна степен „Бакалавър по здравни грижи“
- Трудов стаж на длъжност „Старша медицинска сестра“
- Трудов стаж като „медицинска сестра“ над 5 /пет/ години
- Владее на чужд език е предимство

3. Началник на отделение:

Трета хирургия

Лъчелечение

Тема на конкурса: „Управление и стратегия за развитие на отделението в условията на частно здравеопазване“ – писмен проект и събеседване.

Изисквания към кандидатите:

- Специалност по профила на отделението
- Висше образование – Магистър по медицина
- Трудов стаж, като лекар над 10 /десет/ години
- Владее на чужд език

4. Старша медицинска сестра на отделение:

Трета хирургия

Лъчелечение

и старши рентгенов лаборант на отделение:

Лъчелечение

Тема на конкурса: „Управление на персонала и осигуряване на качествени здравни грижи в отделението в условията на частно здравеопазване“ – писмен проект и събеседване.

Изисквания към кандидатите:

- Образователна квалификационна степен „Бакалавър по здравни грижи“ или „Професионален Бакалавър“
- Трудов стаж като медицинска сестра /ретгенов лаборант над 5 /пет/ години
- Владее на чужд език е предимство

Срок за подаване на документите до един месец от публикуване на обявата. Справки и информация на e-mail: ashoshkova@tokudabolnica.bg и тел: 02/403 4229.

Интервю Светла Стоева, мениджър Ключови клиенти и продажби на ДжобТайгър

През 2010 г. пазарът на труда ще зависи от работодателя

Очакват се още съкращения и те ще засегнат висшите специалисти

► **Госпожо Стоева, какво се случи на пазара на труда през миналата година?**

- 2009-а не беше лека. Имаше три вълни на съкращения в компаниите. Първата беше в началото на годината, като една от причините за тази стъпка беше и газовата криза в България, която предизвика сериозни проблеми за бизнеса. Втората вълна беше през май, а третата през есента. Тези съкращения следваха логиката на бизнеса. Когато се наложи една компания да оптимизира дейността си, тя прилага всички възможни мерки, преди да започне да съкращава персонала. Кризата има много негативи, но тя доведе и до отрезвяване на работодателите. В години на растеж не си даваме сметка дали всъщност единица дейност/процес е равна на единица труд. Когато обаче си притиснат до стената от липсата на свежи пари, на кредити и на пазари, си даваш сметка, че се налага да оптимизираш дейността си и да съкратиш част от служителите си. Колкото и съкращения да бяха направени, никоя компания не си позволи да се лиши от най-ценните си кадри и от талантите си. Тези служители, които показаха незадоволителни резултати, бяха застрашени и голяма част от тях си отидоха. Луд ще е този работодател, който се лиши от най-ценните си кадри само за да спести средства.

► **Какво очакват да се случи през 2010 г.?**

- Все още е рано да се каже. По-голяма част от експертите по човешки ресурси прогнозира, че най-тежки ще бъдат зимните месеци на

” Идните месеци ще са най-тежки за тези, които в момента търсят работа

тази година до март - април. Очакват се още съкращения и те вече за съжаление най-вероятно ще засегнат квалифицираните висши специалисти. Не може да се прогнозира дали съкращенията ще засегнат мениджърите или по-ниските етажи в компанията. Годината ще е по-тежка и за тези, които търсят работа. Прогнозите ни са нивата на заплатите да останат непроменени. Всички сектори са засегнати от кризата, няма такива, които да са се измъкнали. Въпреки това всеки сектор си има компания лидер, която се справя и има нужда от хора. Всичко е въпрос на добра организация, оптимизация на бизнес процесите и човешките ресурси.

► **Имали отрезвяване очакванията на хората, които в момента търсят работа?**

- Да, определено има. Доскоро имаше разлика между желаното и предлаганото. Разминаването беше от порядъка на 30%. Например търсеният работа очаква 1000 лв. заплата, но му се предлагаша около 700 лв. Това е голямо разминаване. От август 2009 г. тази разлика започна да се стопява и достигна 15-20%.

Ако доскоро беше лесно да си намериш работа, сега не е така. Според това какъв специалист сте, ще са необходими между 2 и 6 месеца,

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

а понякога и повече, за да си намериш работа. И през 2010 г. ще се запазят тенденциите от изминалата година. Пазарът на труда ще продължи да бъде в ръцете на работодателя. В този случай никоя крайност не е за предпочитане. Досега пазарът беше в ръцете на тези, които търсеха работа, те диктуваха правилата. Сега работодателят е този, който би могъл да извива ръцете и да поставя условията. Картината на пазара на труда може да изглежда малко стряскаща, но не бива да загърбваме и добрите практики. В България има много работодатели, които мислят в перспектива, грижат се за служителите си и държат на стратегическото планиране.

► **Как ще коментирате твърденията на председателя на БСК Божидар Данев, че реалната безработица в края на годината ще бъде 19-20%?**

- В момента безработицата е под 10%, а очакванията от Министерството на тру-

да и социалната политика са за 10-11%. Предполагам, че цифрите, които Божидар Данев е изнесъл, включват и скритата безработица. Това е сложна тема и към нея трябва да се подхожда внимателно. Да не забравяме и още нещо - средните стойности на безработицата в ЕС към края на миналата година са около 9%, за този период от годината процентите за България бяха 8.3%. Това означава, че се движим под средно-европейските нива, което е добре. В Латвия например безработицата е 20%.

► **Какви са тенденциите на пазара на труда в туризма, на който България много разчита?**

- Тук е мястото да спомена, че временната заетост трябва да се регламентира. В момента няма законови рамки, в които тя да съществува. Туристическият бранш търпи едни от най-големите загуби към момента. Сега е зимният сезон, ние се гордеем с планините си, но големите ни курорти са

празни. Банско и Пампорово разчитаха на гръцки туристи, но очакванията им не се потвърдиха, а блокадата на границата влоши още повече положението. Надявам се, че това ще е камбанка за туристическите фирми и те ще променят очакванията и плановете си за летния сезон. Що се отнася до пазара на труда през летния туристически сезон - очаквам големи сътресения. В момента има много по-малко туристи, следователно ще се търсят по-малко хора за работа и този, който очаква да преживее на принципа Ден година храни, се лъже.

► **Продължават ли мениджърите да отделят внимание и средства за обучение, мотивации?**

- HR бюджетите са едни от първите бюджети, които търпят съкращения. Те не включват в себе си заплатите, а неща като разходи за подбор, за реклама на свободните позиции, за обучение, план за мотивация и развитие на кариерата, план за бонусите.

Визитка

Коя е Светла Стоева?

► Светла Стоева е завършила Софийския университет Св. Климент Охридски през 1997 г. Има над 13 години професионален опит. В продължение на 5 години е работила в United Parcel Service, като последно е отговаряла за организирането и управлението на новосъздадения отдел Работа с клиенти. От август 2001 г. е в ДжобТайгър ООД, като освен работа по различни проекти - разработване, внедряване и управление на нови продукти, планиране и развиване на нови дейности на компанията, Светла отговаря за отдела Продажби и ключови клиенти. От 2005 г. е съдружник в ДжобТайгър ООД и член на настоятелството на Фондацията за бизнеса за образованието. Владее английски език.

► От 2007 г. е председател на УС на Българската асоциация за развитие и управление на човешките ресурси (БАУРЧР). От 2009 г. е член на УС на Българската търговско-промишлена палата.

Препоръки

Какво да очакват младите хора?

► Те са едни от най-засегнатите от кризата сред търсещите работа. Бизнесът продължава да се върти в омагьосания кръг „Търсим млади специалисти, но с опит“. И през миналата, и през тази година компаниите почти не предлагат нови работни места. Причината е, че нямат нови проекти. Съветът ми към младите хора е да бъдат реалисти в очакванията си за работа и заплата. Много е важно да наблюдават на квалификацията си. Това, че имат едно

висше образование, не ги прави продаваеми на пазара на труда. Уменията за комуникация, за работа в екип, за слушане - това са все неща, които трябва да умеят и постоянно да надграждат. Никой не оспорва техните знания, придобити в университетите, но само те не са достатъчни. Това, че си учил мениджмънт, не означава, че веднага ще започнеш работа като мениджър. Трябва опит. Моят съвет е да имат широк поглед към пазара на труда и реалистичен поглед към себе си и възможностите си. За тях ще бъде много полезно да посещават форуми, дискусии, семинари - всякакви събития, които ще им позволят да се запознаят с хора от бизнеса.

През изминалата година HR бюджетите бяха променени 3 пъти. Дори се шегувахме, че вече не определяме бюджети, а се превръщаме в краткосрочни планьори. Въпреки всичко една от най-важните стъпки, която се предприе по отношение на човешките ресурси, беше преминаването на обучението вътре в компанията.

Голяма част от фирмите се отказаха от външните агенции, които провеждат обучения и тренинги, и оставиха обучението в ръцете на свои квалифицирани служители. Така спестяват средства и не спират обучението. От друга страна, мотивацията на хората става все по-голям проблем за HR специалистите. Служителите виждат какво се случва с компанията, усещат трудностите и напрежението, но те трябва да бъдат мотивирани по някакъв начин. Комуникационната политика трябва да бъде стабилна, да се говори с хората, да им се обясняват всички промени и процеси.

Боряна Николаева

Смени ли се световната парадигма

Вниманието вече е насочено към политиците, а не към bankerите

Приключилят тази неделя форум в Давос беше лишен от обичайните фанфари и блясък. Не го почетоха за втора поредна година Лойд Бланкфайн и Джейми Даймън, изпълнителни директори на Goldman Sachs и JP Morgan Chase. Явно приключи епоха, в която се поощряваше финансовата безотговорност и алчност, а плащането на сметката се отлагаше за бъдещето. Сега тя е любезно подадена на данъкоплатеца, бюджетните дефицити са огромни, а рисковите според мнозина са, че спиране на обслужването на държавните дългове на развитите страни може да предизвика втора вълна от кризата.

Митологизираните герои на отминаващото време - финансистите, изпълнителни директори, предприемачи, едри акционери, бяха легитимните „господари на света“. Политиците, от друга страна, имаха изграден незавиден образ, в който нерядко се вписваха идеално - на обслужващ ги персонал. Картина сега е обърната и вниманието е насочено не към bankerите, а към държавниците, в чиито ръце е инициативата за промяна на финансовата система. Бъдещето е доста неясно, защото от това, че пазарът не е всемогъщ, изобщо не следва, че увеличената роля на регулаторите ще бъде безпроблемна или че публичният контрол върху тях ще е достатъчно ефективен.

Какво се случи

Какво означава настоящата криза за доминиращата през последните 30 години икономическа доктрина? Съществува всеобщ консенсус сред анализаторите, че нещата не може да се върнат в обичайното си русло след преживяното. Характерно е по време на сериозен спад и след него да се изричат подобни думи, но въпреки това след време историята се повтаря. Тътенът, който още дълго ще отеква след едва избегнатата катастрофа, обаче гарантира, че по всяка вероятност основните принципи, според които функционира съществуващата система, ще бъдат преформулирани, а уроците ще се помнят още дълго време. Правителствата откликна-

Димитър Ганев
dganey@pari.bg

ха мудро и с нежелание на необходимостта от нов договор, регламентиращ по-справедливо отношенията между финансовите институции и обществото. Точният момент за радикални реформи е именно по време на криза или докато споменът за нея е пресен, а не когато цикълът се обърне. Изненадващата загуба на демократите в Масачузетс подтикна Обама да втвърди поведението си и да обяви радикален план за ограничаване на правото на банките да спекулират с депозитите на клиентите си за своя сметка.

Фокус

В момента във фокуса на общественото възмущение са основно bankerите и застрахователите, които обират почти всички негативи за случилото се. Истината обаче, както обикновено, има повече нюанси. Именно политиците и регулаторите се съгласиха в началото на 80-те години пазарът да бъде овластен, дерегулиран и превърнат в основен социално-политически барометър. Това логично даде възможност лъвовете постепенно да започнат да отвоюват джунглата и да се почувстват пълновластни господари в нея.

Правителствата също бяха облекчени, защото вече не те носеха голямата отговорност за рецесията, безработицата, социалните кризи, а мистичните пазарни сили, които след кратки консолидации обикновено продължаваха да функционират сравнително успешно.

През септември 2008 г. се случи нещо, което окончателно ликвидира увереността, че пазарът е ефективен и може да се саморегулира. След колапса на Лемън Брадърс, Ей Ай Джи и след национализацията на Фани Мей и Фреди Мак на практика световната банко-

ва система изпадна в състояние на фалит. Беше само въпрос на време това да се установи и де юре. Възможните последици биха били тотален колапс на борсите и на пенсионните системи, социални бунтове и замразяване не само на кредитните пазари, но и на цялата икономическа дейност. Федералният резерв, ЕЦБ, японската, швейцарската, английската и канадската централна банка в координирано усилие успяха да спасят системата от разпад в стил домино, като наляха 247 млрд. USD в банките. Приет беше и планът Полсън за 700 млрд. USD.

Банки

Системата, чрез която функционират търговските банки - банкиране с частичен резерв, и високият ливъридж, използван от инвестиционните банки, са изключително полезни за предизвикване на растеж в началния етап на икономическия цикъл, но са потенциално проблематични, защото мултиплицират пари, които физически не съществуват. Това доведе до надуването на чудовищни балони, ръстът на цените предизвика верижна реакция, при която всички искат да се отърват от парите в брой, защото те се обезценяват. Когато обаче цикълът се обърне и започнат разпродажбите, започва обратната верижна реакция - кеш липсва, пазарите и икономиката се свиват застрашително.

Дефлация

Основният проблем при дълбоката дефлация/депресия е, че тя не може да балансира десетилетията инфлация и увеличаване на паричната маса, без да се разруши икономиката и да се мине през тежка социална катастрофа. Учебническият пример за дефлация е Япония, където активите още не са възстановили цените си от втората половина на 80-те години, въпреки че японската централна банка поддържа нулеви лихви повече от десет години. Фондовият индекс Никкей е на ниво 10 000 - 11 000 при близо 39 000 през 1989 г., а земята и недвижимостите на места са на 50% от върха си.

Фалитът на Lehman Brothers постави под риск цялата финансова система

Правителствата се

Основната грешка, която правителствата и професионалистите научиха със закъснение, е, че са се предали на пазара. До 2008 г. се смяташе, че икономиката и финансовата сфера работят в рационална рамка, най-добрите оцеляват и се разрастват, слабите фалират, за да бъдат заместени от по-компетентни. Вярата в ефективността на пазара във времената на икономически поддем може да се сравни с фанатичната религиозна вяра. Пазарният фундаментализъм е концепцията, която оформяше до голяма степен света през изминалите 30 години. Според нея необходимо условие за устойчив ръст на икономиките е ненамесата на правителствата и отдръпването на държавата от икономическата и финансовата сфера. Интервенциите на външните (тоест правителствените) сили само изкривява сакралния пазарен баланс, в който иначе икономиката спонтанно се самозадвижва и коригира грешките си.

Философия

Това не е нова философия, а модификация на известния още от XVIII век подход laissez-faire към икономиката. Възприет като основна политическа идеология от Маргарет Тачър и Роналд

Милтън Фридман, носител на Нобелова награда по икономика за 1976 г.

Рейгън и от мнозина политици след тях, той се наложи като доминиращ в началото на 80-те години. Световната банка и по-голямото й братче МВФ започнаха да работят за прилагането на принципите на новата догма. Когато някоя развиваща се държава иска заем, той ѝ се отпуска при условие за реструктуриране на икономиката, премахване на тарифите за определени чуждестранни стоки и либерализиране на движението на капиталовите потоци. Критиците твърдяха, че системата, за чието налагане се борят институциите близници от Бретън Уудс, де факто цели реколонизацията на изостаналите части от света.

Печалби

Към институционалната

подкрепа за либерализацията на икономиките се присъедини и създадената през 1995 г. Световна търговска организация. Финансовият сектор постепенно стана по-важен от икономическия. В интервю за Бизнес Уик 82-годишният Пол Волкър, бивш председател на Федералния резерв в периода 1979-1987 г. и председател на борда на икономическите съветници в администрацията на Обама, каза: По едно време делът на печалбите на Уолстрийт от всички печалби в страната беше достигнал почти 40%. А както знаете, приносът му към благосъстоянието на нацията далеч не е 40%. Има нещо сгрешено.

Още от времето на Хобс, Лок и Русо в социалните науки е прието да се смята,

247

млрд. USD бяха налетели в банките по света

Джордж Сорос за пазарния фундаментализъм

Погрешната концепция за пазарите стана причина за появата на множество кризи

Много е важно да се знае как работят финансовите пазари, защото погрешното им разбиране може да причини огромни щети. Бих казал, че основната причина за настоящите проблеми е именно дълбоката заблуда за начина им на опериране. Според господстващата парадигма пазарът се стреми към равновесна точка, отклоненията от нея се появяват случайно и смущенията се дължат на външни шокове, към които системата има проблеми да се приспособи. Настоящата криза обаче е генерирана от самата система и това е нещо, което слага край на доминиращата парадигма.

Преди повече от 20 години предложих друго становище, но на него не се погледна сериозно. То се отличава от доминиращата парадигма в два основни аспекта. Първо - финансо-

вите пазари не отразяват реалността коректно. Те винаги представят изкривена картина. Второ - в определени случаи и по определени начини тази изкривена оценка може да повлияе на самия т. нар. фундамент, който се предполага, че се отразява в пазарните цени. Това става, когато погрешното разбиране за оценката на пазара стане причина за появата на нов тренд или за усилването на вече съществуващия. Зад бума в цените на имотите в САЩ стоеше друг, много по-голям супербалон, който според мен започна в началото на 80-те години и е свързан с нарастващото използване на кредити и ливъридж. Тези неща бяха налице още от Втората световна война. През 80-те години обаче се появи господстващото кредо, което аз наричам пазарен фундаментализъм, според което е възможно пазарите да коригират грешките си и трябва да бъдат оставени сами на себе си.

Погрешната концепция за пазарите стана причина за появата на множество кризи и след 80-те години те ставаха все по-чести. Всеки път властите се намесваха и с фискални и монетарни стимули успяваха да я овладяват. Парадоксално това служеше като тест, от който се изваждаше погрешният извод, че пазарът може да се саморегулира, след като се е справил с кризата. Това позволи на балона да стане толкова голям. Честно казано, аз не вярвах, че той може да порасне толкова много. Мислех, че още през 1997-1998 г. правителствата няма да го удържат, но те успяха.

Може и да не се осъзнава, но финансовата система наистина се разпадна. Не за дълго време, защото веднага беше съживена, но след като Лемън Бродърс беше оставена да фалира, действително имаше такъв момент.

Джордж Сорос (със съкращение от дискусия в Колумбийския университет, 20 октомври 2008 г.)

Визитка Кой е Джордж Сорос

► Джордж Сорос е известен финансов спекулант и създател на фондацията Отворено общество. От 80-те години на миналия век той е сред най-проникновениите критици на пазарния фундаментализъм. Сорос оспорва официално приетите академични теории, според които пазарът е ефективен, и вярва, че те допринасят за изграждането на финансова система, базирана върху погрешни принципи. За разлика от повечето известни икономисти, които промениха възгледите си чак след кризата, започнала през 2007 г., той последователно поддържа позицията си почти 30 години.

предоверието на пазара

че двете страни на обществения договор са народът, който отстъпва част от суверенитета си, и официалната власт, която гарантира спазването на правата и законовия ред. С дерегулацията на икономиката според някои академични автори в уравнението се появява и нов участник - пазарът. Той не е избираем, а избира. Суверенът се представлява от гражданите и от пазара. Те посочват политическите представители и решават дали дадени политики са добри или лоши. Не е много трудно да се досетим коя от тези две части носи повече тежест и взима превес.

Предистория

Годините след Втората световна война са известни като период на мощно икономическо развитие, подкрепени от правителствата индустрии, силна социална държава и сравнително равномерно разпределение на плодовете на растежа. В корена на развитието както винаги се съдържа и семето на последващия упадък. Ролята на държавата в икономиката е небалансирана и прекомерна, разраства се и значението на бюрокрацията. През 1871 г. САЩ премахват едностранно златния стандарт и де факто слагат край на монетарната система от Бретън Уудс. Така Вашингтон официално придобива правото да печата безконтролно световната резервна валута - нещо, което и преди е било възможно, но е било

ограничавано от златния стандарт.

Следва десетилетие, белязано от дълбока криза - стагфлация, петролни шокове, галопиращи цени на суровините, нарастваща конкуренция на традиционните западни икономически сили от страна на Япония. Освен от системна криза 70-те години са белязани и от идеологически вакуум. Кейнсианският тип икономика е поставен под съмнение и обвинен заради високата инфлация, която политиките толерират с цел постигането на растеж и пълна заетост. Чуват се все повече мнения, че социалната държава струва скъпо, правителството хвърля прекалено много пари, за да поддържа губещи индустрии, и протекционистките мерки не позволяват на икономиката да се модернизира. Ниската безработица освен това прави профсъюзите прекалено силни.

Идеята

Лудвиг фон Мизес, Фридрих фон Хайек и Милтън Фридман са най-известните интелектуалци, които популяризират неолибералните идеи, върху които стъпва пазарният фундаментализъм. Нараства възприемчивостта към схващането, че свободните пазари, а не правителствата градят общество, базирано на благосъстоянието. През 1974 г. Хайек получава Нобелова награда за икономика, а през 1976 г. тя е присъдена и на Милтън

Фридман.

Регулиране

В последните 20 години регулаторите бяха убедени в безсмислието на регулирането и вярваха, че свободният пазар може да изпълни тяхната задача. През 1987 г. за председател на най-важната централна банка за световната икономика - Федералния резерв - беше назначен забележителен човек, либертарианец и последовател на идеите на Айн Ранд, който вярваше, че личната свобода и дерегулираните пазари вървят ръка за ръка. Алън Грийнспан председателства Фед в следващите 19 години и се пенсионира малко повече от година преди началото на най-сериозната криза след Голямата депресия.

В статия за Vanity Fair известният икономист и Нобелов лауреат Джоузеф Стиглиц разказва за изслушване в Конгреса през есента на 2008 г., на което Грийнспан заявява: Намерих дефект в системата. Запитан дали това означава, че идеологията, светогледът, който е следвал, не е бил правилен и работещ, отговорът му е: Да, точно така. Абсолютно.

Алтернативите

Западният свят не е хомогенен и пазарният фундаментализъм, макар и доминиращо, е само една от многото доктрини. Въпреки че САЩ и Великобритания бяха основните поддръжници на дерегулацията и

неолибералния модел, там той никога не е бил прилаган в чист вид. Европейският съюз съчетава силни регулации и социална държава с пазарна икономика и централна банка, която е може би по-независима в решенията си за монетарната политика от Фед. Френско-германската система, която е решаваща за ЕС, е с подчертано висока степен на регулация и недоверие към оставените на себе си пазари. В следвоенните години германският модел беше известен като „социална пазарна икономика“. Подобен, но все пак друг модел е социалдемократическият, който е приложен в скандинавските страни. Той набляга на още по-голяма роля на държавата, сериозни социални придобивки и високи, стигащи в Дания до 62%, данъци върху доходите. Скандинавските икономисти същевременно са сред най-конкурентоспособните в света.

Единствено т. нар. развиващи се страни приложиха неолибералния модел в чистия му вид. Първият опит беше по времето на Пиночет в Чили, а Милтън Фридман говореше за „чилийското чудо“. Всъщност обаче в дългосрочен план икономиката на Чили не се справи добре. Латинска Америка беше първото опитно поле на пазарния фундаментализъм, последва Африка, а с падането на железната завеса и изчезването на двуполусния модел дойде ред и на Източна Европа.

Второто послание на Свети Бил

Замирането на филантропията и лошото образование тревожат Гейтс

Здравей, свят, изчурулика наскоро Бил Гейтс от мрежата на Туитър, лансира и блог, наречен Gates Notes. За всички фенове, които жадуват за мъдростта на Свети Бил, преди броени дни той публикува второто от посланията, които според думите му ще представяват годишни писма по темата благотворителност.

Деликатно

Понеже вдъхновението му за тези годишни писма идва от стария му приятел и партньор в мегафилантропията Уорън Бъфет, не е трудно човек да се разочарова от относителната липса на блясък в писанието. Бъфет е майстор на внимателно подбираните преувеличения - деривативите били „финансово оръжие за масово унищожение“. Когато конкурентните инвеститори записват загуби в условия на труден пазар, той изтъква, че „едва щом започне отливът, се вижда кой е влязъл да плува гол“.

Гейтс представя спорните изводи от наблюденията си с предпазливи фрази, вероятно измъдрени от цяла армия пиари. Все пак сегашното му писмо не е чак толкова постно, особено за онези, които искат да четат между редовете. Според него без реформи в образованието следващите десет години в Америка ще бъдат „доста мрачни“.

В полза на бедните

Според Гейтс трябва повече да се инвестира в иновации, които няма как да бъдат финансирани по друг начин - би било добре другите

Критики Неофициалният министър

► Гейтс одобрява генетичното модифициране на семената, надява се, че то ще спаси много устойчиви на суша земеделски култури, но отбелязва, че този подход е „все още спорен за някои хора“. В неофициална обстановка сигурно би употребил по-сочни изрази по адрес на борците против генните модификации.

► Описва опита си да развие система за оценяване на ефективността на учителите в САЩ, която да им помага да подобряват работата си, като

високорискова инвестиция. Не отбелязва обаче, че основният рисков фактор вероятно е свирепата опозиция на учителските съюзи - според тях той има такова силно влияние във Вашингтон, че фактически е станал американският министър на образованието.

► Все пак Гейтс говори и за политика - против принципите си. Тревожи се, че кризата ще накара правителствата да намалят международното подпомагане. Посочва, че ако само 1 млрд. USD се дадат не за ваксини, а за климатичните промени, от предотвратимите болести ще умрат 700 хил. деца повече, отколкото ако това не се направи.

филантропи и фондации да усвоят добре този урок. Той сочи, че обществото инвестира твърде малко в нововъведения, насочени към бедните, и „няма съгласие как да се насочи пазарът към най-добрите идеи“.

Когато се избират проекти - фондацията Бил и Мелинда Гейтс подпомага 30 области, - са особено важни два критерия. Стойността на успешната иновация трябва да е доста по-малка от създаваната от нея полза, затова тя трябва да привлича и алтернативни източници на финансиране, когато свършат парите от фондацията. Трябва да има и талантиливи партньори, готови да се ангажират с фондацията поне за 5 до 15 години или повече.

Рискови вложения

Фондацията има и портфолио с проекти с различна нива на рискованост, които Гейтс представя в писмото

си. Например в сферата на глобалното здравеопазване той разглежда инвестициите в разпространението на ваксини против пневмония и ротавирус за 135 млн. деца годишно като нискорискови, изобретяването на хапче или гел за намаляване на риска от заразяване със СПИН като среднорисково, а създаването на високоефективна ваксина против малария като високорисково.

Както изтъква Гейтс, този подход вече дава плодове. От Световния алианс за ваксини и имунизации (GAVI), създаден преди 10 години с помощ от неговата фондация, са ваксинирали над 192 млн. деца срещу хепатит В и над 41 млн. срещу СПИН. Сега инициативата се разширява с ваксинирането против ротавирус и пневмония с нова техника за финансиране, която Гейтс нарича „ангажменти на развитите пазари“. Това

► Според Гейтс ползата от всяка иновация трябва да бъде много по-голяма от средствата за реализирането ѝ

гарантира 1.5 млрд. USD за фармацевтичните компании, ако създадат подходящи ваксини. Усилията да се намали смъртността от малария също вече дават впечатляващи резултати.

Подходът

В средата на 2009 г. Гейтс

се срещна с италианския министър-председател Силвио Берлускони, за да протестира, че бюджетът за подпомагане в Италия се намалява наполовина, „което прави италианците безусловните скъперници сред европейските донори“. Този натиск не про-

мени решенията на Берлускони. Може би, ако Свети Бил иска неговите писма, постингите в блога му и в Туитър да влияят, ще трябва да сваля ръкавиците и да започне да се изразява с грубичкия стил на стария си приятел Уорън Бъфет.

Сп. Икономист

Британската икономика се бори да се измъкне от тинята

Очаква се БВП на страната да нарасне с 1.4% през 2010 г.

Дългоочакваното излизане на Великобритания от рецесията отбеляза оживление само с 0.1% между третото и четвъртото тримесечие на 2009 г. според доклад на националния статистически институт на страната (ONS) от края на януари - много по-малко от прогнозите на икономистите от лондонското Сити за 0.4% ръст. Спадът трая година и половина, едновременно най-дъл-

► Премиерът Гордън Браун може да бъде неприятно изненадан, ако през пролетта статистиката покаже връщане към рецесията

гият и най-дълбокият, от както националният продукт спадна след Втората световна война. Спадът с 4.8% на БВП за 2009 г. е най-резкият след 1931 г., когато понижението в националния продукт е било 5.1%.

Дългото падане

Британската рецесия е най-

дългата в икономиките от Г-7. Там спадете са средно една година, макар че в Италия беше пет тримесечия. Рекорд по цялостно понижението е Япония (8.6%), следвана от Германия (6.7%), а едва след нея идва Италия (6.5%). Но по-ранното възстановяване в тези държави означава, че британският спад на на-

ционалният продукт с 6% за периода между началото на 2008 и третото тримесечие на 2009 г. е надминат само от този в Япония (7.7%).

Тези цифри трябва да бъдат ревизираны временно. Обикновено това е рутинна работа, но в надпреварата за общите избори, които трябва да бъдат най-рано на 6 май, каквото е общото очакване, а най-късно на 3 юни, всяка промяна има политически заряд. От ONS вече смекчиха първоначалната си оценка за спада на БВП през третото тримесечие на 2009 г. - от 0.4 на 0.2%. Министър-председателят Гордън Браун се надява, че слабото повишение на националния продукт за четвъртото тримесечие на 2009 г. може да бъде подсилено, когато официалните статистики, въоръжени с повече информация, ревизират цифрите на 26 февруари и на 30 март.

Несигурност

Но Браун го чака капан. От ONS ще съобщят първоначалната си оценка на БВП за първото тримесечие на 2010 г. на 23 април. Ако данните покажат връщане към рецесията, ще подкопаят и без това слабите надежди на лейбъристите да предотвратят победата на консерваторите. Повратът е възможен, защото ДДС върху повечето стоки и услуги се повиши до 17.5% на 1 януари, след като в предишните 13 месеца беше свален до 15% в борбата с рецесията. Тъй като потребителите подтикнаха продажбите в края на 2009 г., за да избегнат предстоящото повишение, сега най-вероятно ще се въздържат, което ще попречи на по-нататъшното увеличение на националния продукт.

Оживлението

В по-дългосрочна перспектива през 2010 г. предстои

доста скромно възстановяване. БВП ще нарасне с 1.4% според осреднените предвиждания на 28 независими изследвания в началото на януари, обобщени от финансовото министерство (то самото предвиди 1.25% през декември).

Оживлението беше подпомогнато от извънредни стимули - фискални и монетарни. Бюджетният дефицит отбеляза следвоенен рекорд, основният лихвен процент спадна до 300-годишен минимум, а стратегията на количественото облекчение се осъществяваше много стриктно. Колкото по-сериозно бъде фискалното затягане, толкова по-хлабава може да остане монетарната политика.

Но никое от тези критични решения няма да бъде взето, преди Великобритания да се сдобие с ново правителство след общите избори.

Сп. Икономист

17.5

► процента стана от началото на годината ДДС върху повечето стоки и услуги на Острова

Прочетете

Четиричасова работна седмица

Искаш ли да работиш по 4 часа на седмица вместо по 40 и да изкарваш същите пари, а през останалото време да живееш както, когато и където си поискаш? Да печелиш добре и да извличаш максимално удоволствие от живота?

Тази книга е за всеки, на когото му е писнало да отлага и иска да му се случват интересни неща сега, а не в някакво светло бъдеще. И за всеки, когото го втриса мисълта за нормиран работен ден - и дълги години до пенсия. А ако ти е дошло до гуша от банални поучения и копнееш за света на неограничените възможности, просто започвай да я четеш.

Редактор:
Светлана Желева
szheleva@pari.bg
tel. 4395-871

Реклама:
Деница Зарева
dzareva@pari.bg
tel. 4395-856

МОЯТ БИЗНЕС

Интервю Гено Генов, управител на Трейд ООД Добрич

Държавата не е готова да въведе биогоривата

Чиновници могат да провалят проект по Програма САПАРД

► Господин Генов, защо казвате, че очаквате 2010 г. да е годината на биогоривата?

- Просто няма друг вариант, защото светът върви в тази посока.

► Вие изградихте единствената фабрика за биогориво по проект на програма САПАРД, защо тя не може да започне да работи?

- Наистина фабриката ни е единствената, която е правена по САПАРД в България. Казаха ни, че има такава мярка специално по програма САПАРД, а се оказа, че държавата не е готова да създаде условия за прилагането ѝ. Докато ни приемат документите, отначало в продължение на 3 месеца РИОСВ Варна и Министерството на здравеопазването си разменяха писма. Имам събрани купища документация. Три месеца спорят кое е първично - яйцето или кокошката, кой да даде разрешение за ОВОС. Ако не съм бил толкова упорит, да съм се отказал.

► Фабриката сега работи ли?

- Как да работи, като аз ви казах - държавата не е готова. Имаше приет закон за смесването, сега наново го приеха. Мина на второ четене.

► Фабриката е изцяло готова и може да произвежда, просто чака държавното благоволение, така ли?

- Не само че е готова фабриката. Правени са и 72-часови проби, имаме една стена сертификати. Произвели сме и 60 т биогориво, което нашите трактори го горят. Не произвеждаме масово, защото не е влязъл в сила законът за смесването. Сега срокът е 1 март 2010 г. Има два месеца гратисен период, което означава, че от 1 май по бензиностанциите не

Казус Трейд ООД ще съди фонд Земеделие

► Трейд ООД реализира първия у нас проект за фабрика за биогорива, финансиран по програма САПАРД, на стойност 450 000 лв. От фирмата се канят да съдят ДФ Земеделие заради неправомерно неизплатени субсидии.

трябва да има чист минерален дизел. Трябва да бъде смесен с 2% биогориво. От ноември 2010 г. този процент трябва да стане 3% и от март 2011 г. - 4%.

А смесването трябваше да започне на 1 януари 2008 г., но явно сега от ЕС ни натискат и затова са тези промени в закона. Освен това в Европа за тези горива не се плаща акциз, защото те защитават природата и са по-скъпи от традиционните горива. В България обаче това не важи. Нашата държава обаче казва - ще има акциз. Защото не била извършена някаква нотификация. Когато някой не си свърши работата в тази държава, измисля някакъв такъв термин дипломатически. Имаше едно време една външна министърка, развяваше нон пепър. Сега тези развяват нотификацията. За наша радост и тази нотификация мина след година и половина. От 24 ноември акцизът падна.

► Фабриката за биодизел на каква стойност е и какъв капацитет има?

- Проектът на фабриката за биодизел е на стойност 450 000 лв. Годишният капацитет е 1500 т преработка.

► А с какви суровини ще работите?

- Купуваме готово олио - рапично или слънчогледово, което преработваме. Няма такъв пречиствателен

модул в България като нашия, макар и по-скъпо да ни излиза. Ние не искаме да замърсяваме, нищо не изхвърляме. Всичко отива в този маслоуловител. Ние загреваме, изпаряваме, получаваме дестилирана вода, която събираме в басейн и пак я ползваме като оборотна. А това, което е като сулфат, го изхвърляме на полето като тор.

► Защо според вас Германия е най-големият потребител на рапица, заради производството на биогориво ли?

- Не е само заради това. Защото имаше една фабрика, която можеше да machка рапица - Калиакра, и Бунге я затвори, за да отива рапицата в Германия. Там да остава принадлежният продукт. И там да няма безработни. А пък тези от фабриките в България - две

са, които можеха да си разрешат да изнасят - изнасяха за Италия.

► Защо изнасяха в Италия?

- Защото там няма акциз. Когато изнасяш, акциз няма и те се принудиха да изнасят за Италия. Но капакът на всички перипетии е писмото, което получих миналата година, че ни плащат само 227 хил. лв.

► Защо, има неизпълнение на проекта ли?

- Аз съм работил 30 години в машиностроенето, 25 години съм бил директор на големи предприятия и такива критерии за оценка като посочените не знам. В нашата фабрика няма кой знае какви машини. Има помпи и съдове, казани, така да се каже. Помпите една част са вносни, италиански от ЕС трябва да

бъдат. Другите са български. Всичко е ново, със сертификати, с митнически декларации. И чиновниците като започнали... Помпа метанол - видимо стара, смесител метанол - видимо стар. И така са се увлекли, та стигнали до бетонната. Дойдоха чиновници с едни рулетки лазерни - мериха фаянс и други неща. За тези неща никой не знае за какво става дума. Сложихме им табелки да знаят кое какво е. А си има конструктивна документация с всичките подробности и никой не я е погледнал. Последното, което е - не ми признават разхода за подготовката на бизнес плана, понеже надвишавал 5% от стойността на проекта.

► Какво ще предприемете отпък нататък?

- Решил съм да заведа

Визитка Кой е Гено Генов?

► Гено Генов е управител на Трейд ООД Добрич. Фирмата обработва 5000 дка земеделска земя. Има реализирани 4 проекта по програма САПАРД. Три от тях са за закупуване на земеделска техника, а четвъртият е за изграждане на фабрика за биогориво. Фирмата е носител на приза на ТПП Добрич - Фирма на годината.

дело. Не може неграмотни чиновници да решават съдбата ни. Три години съм вложил в проекта и накрая... нищо. Ще съдя ДФ Земеделие.

Мария Добрева

Тежест

” Борбата със затлъстяването изисква усилията на всички нас. Слава Богу, че не зависи само от мен

► Мишел Обама, първа дама на САЩ

Перо Читателите гледат към сейфа на Селинджър

Джеръм Селинджър, който напусна този свят на 91 години миналата седмица, имал поне 15 неиздани книги, заключени в сейф. Това бил признал авторът на „Спасителят в ръжта” пред свой съсед

преди години. И издателят му Little, Brown & Co., и агентът му Филс Уестбърг от Harold Ober Associates Inc. отказаха коментар. В интервю за The New York Times през 1974 г. Селинджър споделя, че издаването на творби е ужасно посегателство върху личността. Обичам да пиша, но пиша само за себе си и за собствено удоволствие, казва той.

За парите и хората

Бившият banker Бенедикт Жермание от UBS намира истинското си място в швейцарско село

Старшият валутен стратег в швейцарската инвестиционна банка UBS Бенедикт Жермание решил, че се е превърнал в поредната кокошка в клетка в свят, където само парите имат значение. Така че зарязал бонусите и банкерския си живот в САЩ и ги заменил за чифт ръчно изработени ски.

Пълна промяна

Чувствам се много по-истински и мога да контролирам живота си, казва 43-годишният Жермание от офиса си в алпийското село Дизентис. В момента той е изпълнителен директор на Zai AG и на десетината дърводелци и занаятчии в компанията. Жермание казва, че сега взема двойно по-малко пари, но не казва колко. Отказал се е и от огромната си къща, която се намира на 15 минути път от дилърската зала на UBS в Стамфорд, щата Кънектикът. Банките и брокерските къщи по цял свят обявиха намерения да съкратят около 329 хил. работни места (5.9% от общия брой) от началото на кредитната криза.

За да вървиш напред, трябва да излезеш от зоната си на комфорт, това е много важно, казва той. Не е много лесно да се откажеш от това да получаваш редовно голяма заплата. Сега Жермание носи дънки, пуловер и туристически ботуши. Пре-

ди е предпочитал обувки Jeffery-West за 300 USD.

Ценности

В САЩ парите движеха всичко. Понякога си мислех, че банкерите биха продали и майките си, за да сключат някоя сделка, казва той. Сега продава ръчно изработени ски, най-евтините от които струват 3300 швейцарски франка (3150 USD) - около четири пъти повече от тези в магазините. Най-скъпите пък стигат до 9800 франка.

Жермание е израснал в Цюрих. Баща му е бил управител в циментова компания. Завършва икономика в Цюрих на 28 години. Проучванията му на световните капиталови потоци му осигурили работа в UBS, където донесъл добра печалба на банката, като предвидил, че доларът ще падне спрямо швейцарския франк. Страхотно усещане е да звънеш по телефона и да раздвижиш пазара, казва той.

Жермание е израснал в Цюрих. Баща му е бил управител в циментова компания. Завършва икономика в Цюрих на 28 години. Проучванията му на световните капиталови потоци му осигурили работа в UBS, където донесъл добра печалба на банката, като предвидил, че доларът ще падне спрямо швейцарския франк. Страхотно усещане е да звънеш по телефона и да раздвижиш пазара, казва той.

Когато миналия февруари индексът S&P 500 ударил 12-годишно дъно, Жермание отишъл на ски за две седмици в югоизточната част на Швейцария. Там срещнал ски инструктора Симон Жакоме.

Когато миналия февруари индексът S&P 500 ударил 12-годишно дъно, Жермание отишъл на ски за две седмици в югоизточната част на Швейцария. Там срещнал ски инструктора Симон Жакоме.

ме, с когото се познавал от години.

Чист бизнес

Жакоме основал Zai през 2003 г. в търсене на идеалните ски. Компанията никога не била излизала на печалба и Жакоме помолил Жермание да му помогне да укрепи бизнеса. Дори не се замислих, вътрешно бях абсолютно сигурен, че трябва да го направя, казва Жермание.

Миналия сезон Zai продала около 800 ски, което й донесло 2.5 млн. франка приходи. Според Жермание има потенциал продажбите да стигнат 2000 чифта на година. Компанията предлага и изработка по поръчка. Ските се правят от 18 пласта орехова или кедрова дървесина, полимери, каучук и гнайси от близката планина. Купуват се от инструктори, бизнесмени, адвокати и фермерски жени, казва Жермание.

Тишината в селото не му пречи да следи пазарите на своя iPhone и да продължава да търгува за собствена сметка. Вместо скъпи обеда с клиентите сега хапва в ресторанта на железопътната гара. Да мога да покажа на децата си и на себе си колко е независим - това струва много повече, отколкото да си удвоя заплата, уверен е Жермание.

Bloomberg

Изкуство Фалшификат на Да Винчи продаден на търг

Картина, за която преди погрешно се е смятало, че е рисувана от Леонардо да Винчи, беше продадена на търг на Sotheby's за 1.5 млн. USD миналата седмица. Това е около три пъти над очакваната цена

от 300-500 хил. USD. Друго копие на портрета La Belle Ferronniere („Прекрасната Фероньера”) се намира в Лувъра в Париж и за него се знае, че е дело или на Да Винчи, или на някой от учениците му. Продаденото в Ню Йорк маслено платно е по-късно копие. Смята се, че портретът изобразява Лукреция Кривели и е рисуван около 1750 г.

Сладък живот Музей на шоколада отваря в Пекин

Уникален парк-музей на сладкарските изделия беше открит в Пекин. Наред с 12-метровото шоколадово копие на Великата китайска стена и 500-те воители от гробницата на първия китайски император

в музея може да се видят и „сладки” варианти на чанти и обувки на световни дизайнери и дори автомобил BMW. Изложбата ще остане открита за посетители до края на април. Организаторите очакват дотогава паркът да бъде посетен от 1.5 млн. гости. Входният билет струва 80 юана (12 USD), като само от вход печалбата ще е около 18 млн. USD.

